

Hind 19 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Postritel:

Anna Sahlene

Koera-aasta tunniplaan

Birgitta esimene raamat

Balletikooli sünnipäev

Roaldiin

Lõpeb Katariina järjejutt

Kohila röövlid ja printsessid

Vihmavarjule rõõmu

Heleni luule

<http://kommikas.kallev.ee/healaps>

9 771406 344067

Säravad uut koolisügist, head sõbrad ja sugulased!

Eks olnud see suvi mõnus! Olete kindla peale kõik nii lähedalt puhanud ja päevitanud, et nüüd on lausa lust jälle koolipinki istuda! Küllap midagi on suveaheaja jooksul muutunud – kes vahetas klassi, kes kooli, kes kasvas peajagu pikemaks, kes mitme raamatu võrra targemaks. Ka Heal Lapsel on lisaks vanadele sõpradele juurde tulnud hulk uusi lugejaid-kirjutajaid, kellega alles hakkame tutvust tegema. Toimetusega aru pidades leidsime, et kuigi meie ajakirri kannab oma vana head nime juba tosina aasta jagu, oleks ehk aeg mõelda nimemuutusele. Pikaajalisemad tellijad teavad, et ajakirri pole mõeldud mudilastele, vaid ikka kirjaoskajatele, aktiivsetele ja loovatele lugejatele-kirjutajatele – neile, kes Tähekesest välja kasvanud, kuid Värske Rõhu või Vikerkaareni veel hästi ei küündi. Aga nii mõnedki õpetajad ja lapsevanemad arvavad, et tegu on väiksematele mõeldud väljaandega – järelikult oleme oma nimest üle kasvanud. Või mida teie, sõbrad, arvate? Kui olete sama meelt, siis kuulutame välja võistluse ajakirjale uue nime leidmiseks! Nimi peaks olema vahva ja lõov ja mitte liiga pikk. Hea oleks, kui see väljendaks meie püüdlust avastada ja turgutada uusi andeid – andekate laste ja noorte kirjutükke ja joonistusi leib ja igas numbris nii etet! Samas ei tohiks asi ka liiga tõsiseks kätte minna, sest peame ju lugu ka igasugustest võistlustest, heast naljast ja põnevatest sündmustest...

Lühidalt: **öelge üks ilus igalapsenimi ja saatke see 5. oktoobriks toimetusse!**

Parimatele nimeleiutajatele auhinnad! Peapremia aga saab teadagi see, kes osutub ajakirja ristiimaks või ristiisaks!

Muide, ka oma suurte sugulaste abi pole keelatud kasutada!

Õnnelikku uut õppeaastat soovides,

igavesti Teie Triibu-Liine
ja peatoimetaja Leelo Tungal

Kes-Mis-Kus?

Nr 9-2006

lk 21

- 3 Sügisluulet
- 4 Kolm printsi balletikoolist
- 5 Helen Hindpere luulet
- 6 Laste loodusfotod
- 7 Meie Kristiina Kass
- 9 Mäng ja töö Kohilas
- 10 Steni võistluselt. Kätlin Rõigas
- 11 Ilmar Tomuski Volli-jutt
- 12 Roaldiin
- 13 Naeru-uss
- 14 Tartu Kunstigümnaasiumi võistluselt
- 15 Mustkunstnik Ande
- 17 Katariina Skott. Planhofi järjejutt
- 20 Onu Aleks ja loomariik
- 21 Poster – Anna Sahlene
- 22 Tunniplaan
- 25 Kirjanurk
- 26 Iti Järve suveseiklus
- 27 Ristsõna
- 28 Leiutajateküla Lotte
- 29 Kaks kirjut juubelikimpu
- 30 Kristiina Kruuse ilusad varjud
- 32 Hobusekannatusega õpetaja
- 33 Suur vahetund
- 34 Barbindus
- 35 Koomiks
- 36 Kalevi juubel
- 37 Steni võistluselt. Raigo Mees
- 38 Järjehoidja
- 40 Uudised
- 41 Pop. Anna Sahlene. Hiphopifestival
- 42 Birgitta esimene raamat
- 43 Legondus

Mõnusat kooliaasta algust, sõbrad!

Andrus Norak

Sügis

Sügis jookseb metsas ringi,
kaasas kaunid kirkad värvid.
Puudele ta heldelt kingib
uued lehed, erksad närvid.

Sügisel on aega vähe,
päev see lühemaks vaid läheb.
Sügis, vaat kus ime – ta
maalib kas või pimedas.

Värviliseks puud kui väega,
teeb ta oma külma käega.
Lehti on päev-päevalt vähem,
külmemaks vaid õues läheb.

Sügis maalib, maalib kuni
valge lume tulekuni.

See luuletus räägib koolilapse raskest elust

Hommikul ma ärkan vara –
teised alles magavad.
Püüan teha vähe kára –
las nad siis veel magavad...

Õhtul lõppenud on tunnid,
ei mind keegi siis ei sunni –
kodu poole tasa kõnnin...
Ootavad mind vahvad tunnid!

Kutsu ootab väraval –
hea meel mind on näha tal.
Kui mul vähe õppida,
mängime me õhtul ka.

Söök siis valmis, tuba soe.
Vanaisa lehte loeb.
Mina oma kassiga
poeme peagi magama...

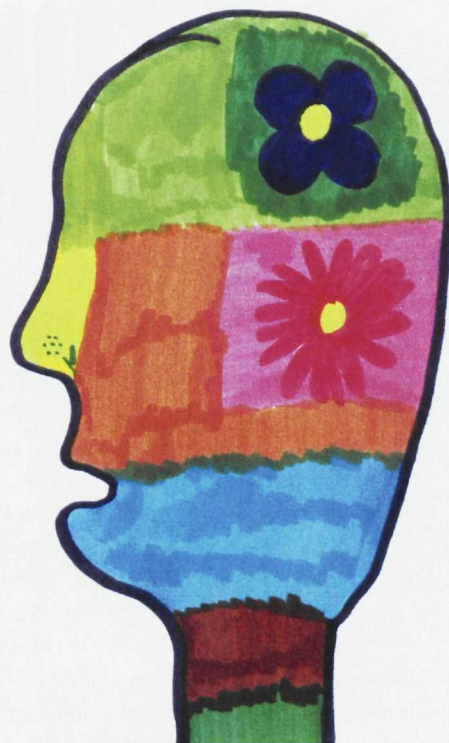
Mujal elada ehk parem –
arvasin ma vahel varem.
Kodus siiski KÕIGE parem,
tean ma nüüd, kui olen vanem.

Grete Tamm Simuna Koolist

Hea laps

Sa oled väga cool –
sa lendled nagu tuul,
sind nähes lastel naeratus on suul.
See ajakiri väga lahe,
ja teistega sel suur on vahe.
Ole ikka hea laps!
Ole ikka viks ja krapas
ja ikka saa veel targemaks!

Kristiina Aderov Türit

Koolilaua kannatused

Koolilauad taluma
peavad sodimist.
Nad ei saa ju paluda
ära kolimist!

Kus siis lapsed õpiks,
mille taga kirjutaks,
kui lauad ära kõmbiks
ja lastega vaid kurjustaks!

Seepärast pean ma paluma
laudu mitte sodida!

Piret Pruul Võhma Gümnaasiumist

Täname
Kultuuriministeeriumi,
Kultuurkapitali
ja Hasartmängumaksufondi

Kristiina Aderov Türit

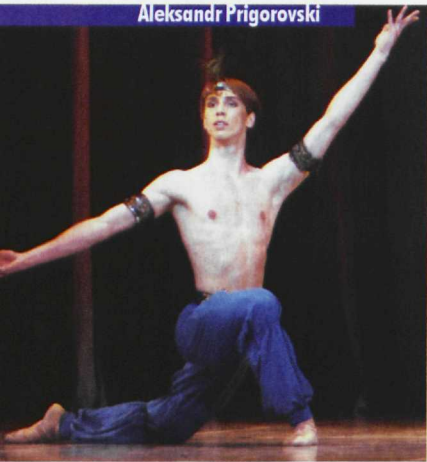

Kolme printsipi kohtumine

Balletist kõneldes kerkivad paljudele vaimusilma ette vaid kaharate seelikutega graatsilised piigad. Aga unustada ei tohiks ka meestantsijaid – printse, kellela printsessid ei saaks end pooltki nii nõtketena tunda! Uue kooliaasta eel Tallinna Balletikooli sisse astudes puhusimegi õpetajate toas juttu kolme “kandva jõuga”. **Enn Suve** – koreograaf ja ballettmeister – on selle kooli direktor ja tema käe all on balletti õppinud nii **Artur Lill** kui ka **Aleksandr Prigorovski**. Vahva on see, et tegelikult on koolidirektor noormeestele samas ka kolleeg ja... kooliõpilane: Enn Suve lõpetas sama kooli aastal 1959!

“Meie lend oli selle poolest väheke eriline, et poisse oli tüdrukutest rohkemgi: piigadid olid ainult 4, noormehi aga 7,” pajatab Enn Suve. “Nende seas olid, muide, ka Ago-Endrik Kerge ja Sulev Nõmmik, kes tollal polnud üldse koomik, vaid korralik balletiartist!”

Aleksandr Prigorovski

Artur Lill tantsis pärast balletikooli lõpetamist kaks aastat Estonia teatris, seejärel läks õnne katsuma Belgiasse ning töötas kuus aastat Antverpenis Flandria Kuninglikus Balletis, nüüd aga alustab juba neljandat hooaega solistina Berliini Riigiooperis.

Küsimusele, kas piiritagustesse teatritesse on raske tööle pääseda, vastab Artur naeratades: “Ei ole! Tuleb

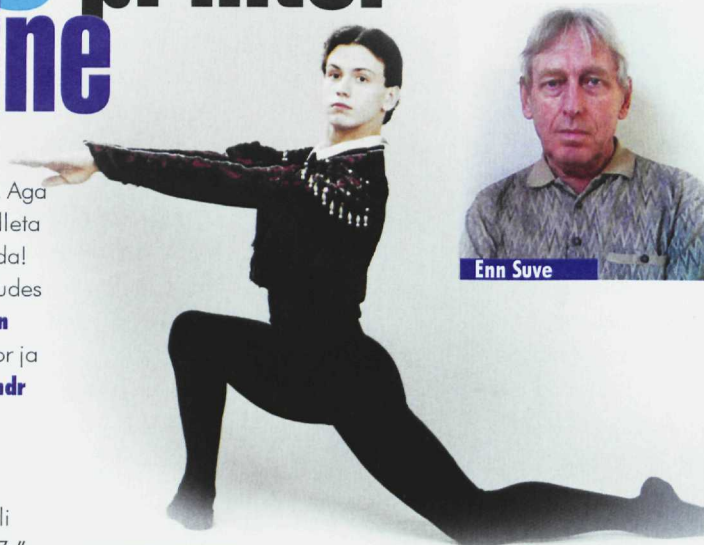
lihtsalt järele uurida, kus toimub konkurss ehk ingliskeelse nimetusega *audition*, ja siis võimalikult hästi esineda, nii et oled 70-80 noormehe hulgas parim või vähemalt kolme parima seas.”

Artur ütleb, et balletikoolis ja Estonias saadud kogemused on välismaa teatrites töötamiseks piisavad – aga teadagi tuleb teha pidevat trenni, tantsija ei saa endale laisklemist lubada.

Aleksandr lisab, et trenn ja proovid nõuavad nii palju energiat, et vahel on diivanil lesimine ja internet ainsateks hobideks. Mõnda spordiala – näiteks ujumist – peetakse heaks ja musklitele kasulikuks, kuid sobivad ei ole jalgrattasport, kiirusutamise ja suusatamine.

Mis parata, kui tantsija tööriistaks on ta keha – see peab vähemasti 20 aastat olema sellises vormis, et saaks laval olla kord prints, kord musketär... Ja ühtviisi tiptop-vormis peavad olema nii esitantsijad ehk *principalid*, solistid kui ka rühmatantsijad ehk kordeballett.

Artur ütleb, et lapsepõlves jalgpalli mängimine ei rikkunud muskleid, vaid andis hoopis võhma juurde. Peale selle on tantsijal vaja ka kannatlikkust: näiteks Bejarti lavastatud

Enn Suve

Artur Lill

“Niebelungide sõrmuse” etendus kestab neli ja pool tundi: Arturi etteastetel on seal mitu üle tunniajalist vahet – annab ikka oodata, kuni päris lõpus taas lavale pääseb. Artur on tantsinud Eestis ja välismaal peaosi “Pähklipurejas”, “Giselle’is”, “Lumekuningannas”, “Daphnises ja Chloes”, “Uinuvus kaunitaris” ning “Tango Plusis”. Soolo-osi on tal olnud samuti peaaegu kümnes balletis – alates “Luikede järvest” ja lõpetades “Sõrmusega”.

Sass on seni kaasa teinud vaid “Romeos ja Julias” ja peaosaliseks olnud ainult “Ühes päevas” – see on lühiballett, mille balletikooli kasvandik, praegune Estonia baleriin ja balletikooli pedagoog Marina Kesler lõi ekstra oma kooli galaetenduse tarbeks. Sassile lõi balletikooli tulek pähe 9aastaselt: Saku koolipoisina vaatas ta kord Eurovisiooni balletivõistlust ja otsustas ka artistiks õppida. See oli ilmselt saatuse sõrm, mis jättis balletikooli remondi tollel sügisel venima, nii et Sass pääses veel septembrikuus sisseastumiskatsetele. Eriala oli talle nii meele järele, et igapäevane Saku ja Tallinna vahet sõitmine polnud mingi probleem.

Sassil on Arturiga põnev vestelda, sest temal on veel kõik ees: ka enamjagu maailmakuulsatest artistidest on alustanud rühmatantsuga, seejärel tõusnud solistideks ning seejärel tänu tööle ja andele *principaliks* saanud.

Nõtkust, rütmitunnet ja oma keha head valdamist vajavad kõik balletiartistid. Kuid ilmselt on noormeestel vaja ka suurt jõudu, et nad jaksaksid baleriine üles tõsta ja lausa oma pea kohal hoida? Kas mõni printsess on vahel ka lavale prantsatanud?

“Eks sedagi on juhtunud, kuigi väga harva,” möönab Enn Suve kerge muigega. Paaristantsu õpitakse balletikoolis kolmel viimasel õppeaastal.

19. oktoobril näitavad Tallinna Balletikooli kasvandikud oma kunsti Estonia teatris. Sass Prigorovski tantsib seal kindla peale, ent ka Artur Lill loodab, et Berliini teater saab ühe päeva ilma temata hakkama: tegemist on ju ikkagi balletikooli 60. sünnipäeva tähistamisega!

Helen Hindpere

Suve kuningriik

Tema punased juuksed säravad,
kergelt kui haldjas ta astub.
Tema juurde on avatud väravad.
pehme käega ta tulijaid katsub.

Tema pilgus tantsivad kiired,
tema punasel suul on laul.
Tema lossis naeravad hiied
ja toitute all on laud.

Kas tahad sinna minna –
rõõmu ja õnne linna,
mida valitsemas kuninganna –
suve kaunis jumalanna? ...

Sügise jumalanna

Oh, kuldne sügise jumalanna!
Meil' vinguvat tuult ja vihma Sa anna!
Las paistab Su kätest hele päike,
silmaades möllab Sul torm ning äike.

Juusteks Sul hallid vihmapiisad,
udu on röövind Su kuldsed tiivad.
Huulteks sul punased, magusad õunad,
rõngasteks kõrvas on ubadest kaunid.

Lehtedest tehtud Su kuldsed rõivad,
karged hallad nüüd tulla võivad.
Hiilgad Sa üleni – külm, kuid ilus,
kui kõnnid Sa teel, mis päikesest vilus.

Hirm

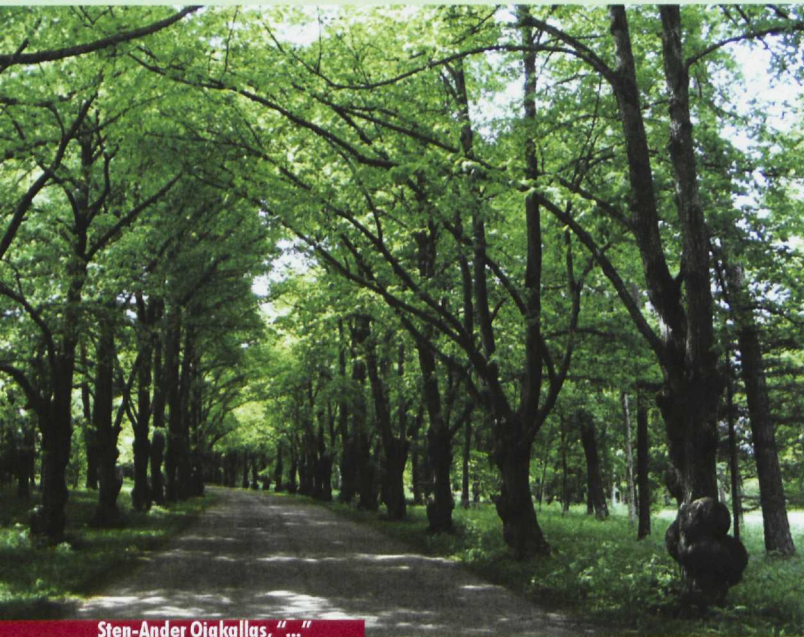
Ma kardan ehmuda.
Sest me ehmume etteteadmatuselt.
Etteteadmatuselt võib saada paar ränka hoop.
Ma kardan armastada.
Raske on alustada.
Ja lõpuks ei saa enam pidama.
Ma kardan kaotada.
Enda elu.
Sõpru. Perekonda. Kodu. Kooli.
Ma kardan alustada.
Sest risk on liialt suur.
Ma kardan haiget saada ja kaotada.
Ma kardan lõpetada.
Sest siis seda tagasi enam ei saa.
Ma lõpetan midagi.
Ma kardan haiget saada
hingeliselt ja füüsiliselt.
Ma ei talu seda.
Ma kardan elu lõpetada.
Keegi ei tea, mis ootab meid teisel pool.
Paradiis, pimedus? Elu ei saa tagasi.
Ma kardan otsida,
sest äkki ma ei leia enam midagi.
Leian vaid iseennast üksinda pimeduses.
Ma kardan ükski jääda.
Minu juures on alati keegi.
Ma ei suuda ükski toime tulla.
Ma kardan luua –
äkki pöördub see minu vastu
ja hävitab mind?

Ma alustasin hirmudest vaba elu.
Ma leidsin endale sõbrad.
Ma lõin endale kodu.
Ma hakkasin neid armastama.
Ma sain hirmudest vabaks.

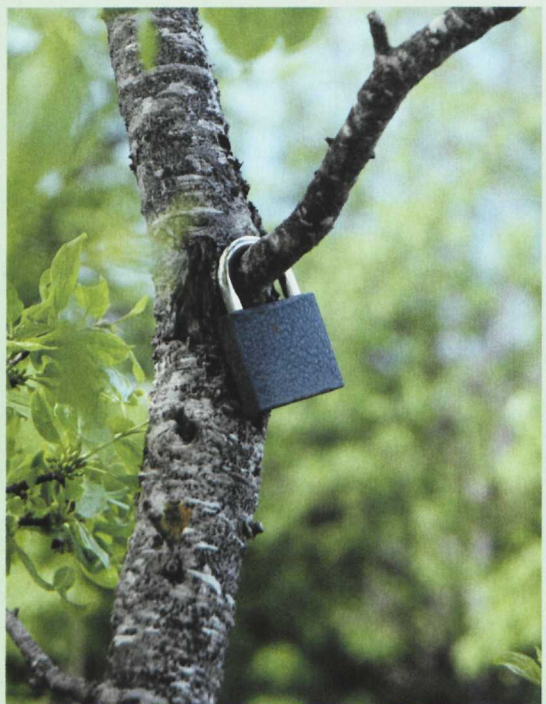

Tere! Minu nimi on Helen ja ma olen 10 aastane. Elan Tallinnas ja õpin Pelgulinna Gümnaasiumi 5.b klassis. Mulle meeldib väga kirjutada jutte ja luuletusi. Kirjutan kõike – kriminulle, fantaasia-, laste-, nalja- ja järjejutte. Mul on palju hobisid: tegelen ujumise, muusika, fotograafia ja kirjutamisega. Veel meeldib mulle kohutavalt raamatuid lugeda – ma lausa neelan neid! Ootan alati kannatamatult uue Hea Lapse numbri ilmumist!
Helen Hindpere

Sten-Ander Ojakallas, "..."

Sarah Marion Mikk, "Eestimaa oli lukku pandud"

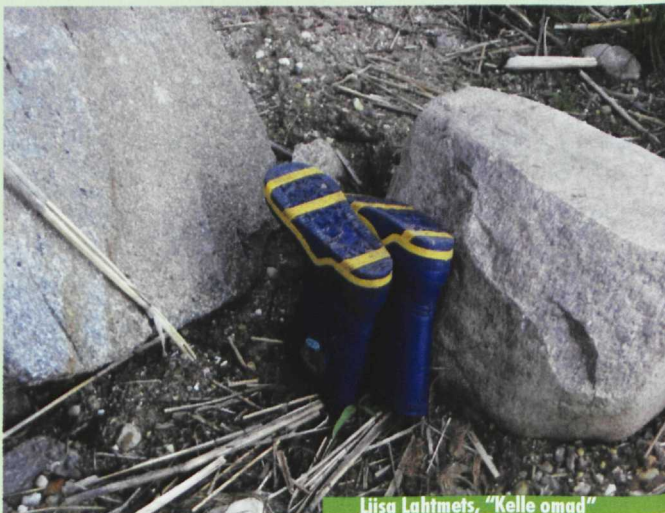
Kaarel Eelma, "Kombitsad"

Elise Ader, "Meie variud"

Kaarel Fensoo, "Pehme mööbel"

Liisa Lahtmets, "Kelle omad"

Laste loodusfotod

Meie rõõmsameelne

Meie rõõmsameelne Kristiina Kass

■ Lemmikraamat lapsepõlves?

Ma armastasin Astrid Lindgreni raamatuid, Otfried Preussleri "Väikest nõida" ja "Krabatit", Heljo Männi lastenäidendeid, vanaaegseid muinasjutte... Lemmikuid oli nii palju, et ühte on raske nimetada. Võib-olla Jan Brzechwa "Pan Kleksi Akadeemia". Või siis Annie M G Schmidt "Viplala lood". Veel praegugi loen hirmus hea meelega lasteraamatuid.

■ Lemmiktoit?

Hiinapärane toit. Seda ma ise ei oska teha, aga Hiina restoranis tellin alati sellist mitmest erinevast portsust koosnevat sööki. Kartulid seenekastmega on ka head, sellega saan ise hästi hakkama.

■ Lemmikvärv?

Taevasinine on maailma kõige ilusam värv! Ja mitte riietuse või mööbli juures, vaid just taevas. Valgete pilvedega!

■ Lemmiktund ja kõige ebameeldivam tund koolis?

Kunstitunnid meeldisid kõige rohkem, samuti emakeel ja kirjandus. Kirjandeid oli väga tore kirjutada, ma alati ootasin seda õhinal.

Reaalaineid, nagu matemaatika, füüsikat või – oo õudust! – keemiat, mu pea ei võtnud. Osaliselt oli ka viga õpetajates, ma ei mäleta näiteks, et mul oleks olnud kunagi tõesti head

keemiaõpetajat, kes oleks asjad õpilastele korralikult selgeks teinud.

■ Kas Sul on eeskujusid või lemmikangelasi?

Mul on eeskujuks andekad ja mitmekülgsed inimesed, kes oskavad teha mitut asja hästi. Nagu näiteks näitleja Allu Tuppurainen, kes on loonud Soomes äärmiselt populaarse ja sümpaatse metsakoll Röllit. Vähe sellest, et ta on kirjutanud kümnete viisi Röllit-telelavastusi, on ise lavastaja, laulusõnade ja viiside autor, ta ise ka näitleb Röllit – ja kõike seda imekspandavalt hästi.

■ Kelleks tahtsid saada?

Nii umbes 5-6-sena oli unistuste ametid baleriin, kloun ja taksojuht. Tsirkusesse oleksin tahtnud minna, aga isa tegi selgeks, et tsirkuseartisti elu pole kuigi lihtne ja lõbus. Kuna joonistasin ja kirjutasin juba lapsena pidevalt, leidsin, et seda tööd oleks vahva ka suurena teha. Mitte lihtsalt kunstniku ja kirjaniku, vaid just nimelt raamatukunstniku ja lastekirjaniku tööd.

■ Kas Sul on lapsi? Mis on nende nimed?

Mul on kaks last, Petra on 11 aastane ja läheb kuuendasse

klassi, Liisa 5 aastane ja käib lasteaias. Neile ka meeldib väga joonistada ja muinasjutte välja mõelda.

■ Mis Sul praegu käsil on?

Sain hiljuti "Samueli Võlupadja" pildid valmis ja jään selle ilmumist ootama. Nüüd on vaja veel mitu väiksemat asja teha, kirjutan artikleid ja jutukesi Eesti ja Soome ajakirjandusele. Arvatavasti illustreerin vahepeal veel ühe teise kirjaniku raamatu ära, enne kui jälle mõne oma suurema asja kallale asun.

■ Õige peatselt ilmuv "Samueli Võlupadi" on su kolmas raamat. Miks sul kogu aeg poisid peategelasteks on?

Ma olen ise ka seda imestanud. Poistega vist juhtub rohkem huvitavaid asju, nad teevad rohkem pahandust ja satuvad kergemini plindrisse. Hästi paideks ratsutavatest tüdrukutest ma ei viitsi kirjutada, pealegi on selliseid raamatuid maailm pungil. Väga võimalik, et mu järgmises raamatus seikleb natuke ulakas tüdruk. Või siis poiss ja tüdruk. Ja mõni tore loom.

Kristiina Kass

„Samueli võlupadi“

Katkend raamatust

Tükk aega ei kostnud väljast muud kui isa ja ema samme. Siis hakkas teiselt poolt maja kostma karjumist ja kirumist. Varsti pärast seda paisati välisuks lahti ning ema ja isa tulid sisse. Aga nad ei olnud üks! Nad talutasid enda vahel väikest vastu punnivat kuju, kellel olid

seljas määratud, viledaks kulunud riided ja jalas katkised saapad. See ei olnud mingi suur ja hirmuäratav röövel, vaid väike kõhn vanamoor.

Samuel ja Susanna tundsid ta kohe ära. Kõik linnaelanikud teadsid teda. See oli Hull Manda.

Härra ja proua Seebimull peaaegu lohistasid vanamuti elutuppa ja surusid ta toolile istuma. Mutike vajus istudes veel rohkem kõssi, nii et tundus, nagu oleks toolil vedelenud vaid hunnik kaltse.

Proua Seebimull pani käed rinnale risti ja jäi harkisjalu Manda ette seisma. „Hakka aga rääkima!“ kõmistas ta. „Mida sa minu akna taga tegid?“

„Ei midagist,“ piiksus Hull Manda.

„Seda ma küll ei usu!“ teatas proua Seebimull karmilt.

„Minu maja akna taga ei hiilita kindlasti öhtusel ajal, et eimidagi teha!“

„Ma eksisin sinna ära,“ piiksus Hull Manda ja nuuskas lõrinal nina. „Ma olin öhtusel jalutuskäigul.“

„Hah!“ osatas proua Seebimull põlglikult. „Selle maja ümber on nii kõrge aed, et siia ei eksi isegi hulkuv koer öhtusele jalutuskäigule. Sa olid akna taga nuhkimas, sa kuulasid salaja meie jutuajamist pealt! Küll mina juba sinu suguseid tean!“

„Ei nuhkind ma provva akna taga midagist, olgu looja mulle armuline!“ ütles Hull Manda ja nuuskas nina rätikuserva tühjaks. „Ma uurisin teie solgitünni. Ma leidsin sealt ükskord häid kontsi, igavest pailu liha külges. Mandale küll kõlbab hea praadijäänus, mis teised on ära viskand.“

Proua Seebimull keeras vastikust tundes pea ära.

„Aga kuidas sa ometi värvast sisse pääsesid?“ imestas härra Seebimull omakorda.

Hull Manda kukkus järsku kõkutama nagu nõiamoor ja Susannal käisid judinad üle selja. „Ma olen nii lahja, et ma mahun aiapulkade vahelt sisse!“

„Aga kus see siis kõlbab, et sa lihtsalt marsid läbi aia ja hakkad teiste inimeste prahti sobrama!“ ütles isa laitvalt pead vangutades.

„Kust ma siis mudu süia saan? Teiesugusilt ei saa Manda muud kui rusikat ja saapajälje tagapoolde!“

Ema nägu hakkas jälle ähvardavalt punetama. „Ära üldse proovigi siin haletsust äratada!“ ütles ta ja pani käed puusa. „Võta arvesse, Manda, et söögitoa akna taga pole mitte ühtegi prügikasti. Aga sina nuhksid just seal, sa räpane inimene! Sul on parem üles tunnistada, mida sa meie akna taga tegid!“

„Jah, mida sa seal tegid, Manda?“ nõudis ka härra Seebimull seletust.

„Te karjusite ju, nagu oleks siga tapet!“ seletas Hull Manda lahkelt. „Ma mõtsin, et ma tsipa piilun, kuda härrasrahvas kakleb!“

Proua Seebimull hakkas huuli närima ja püüdis palavikuliselt meenutada, millest ta oli söögilauas rääkinud. „Mida sa kuulsid, Manda?“ küsis ta ja püüdis veidi sõbralikum välja näha. See ei õnnestunud eriti hästi, sest tegelikult oli tal tahtmine too lehkav kaltsuhunnik lähimasse prügiautosse torgata.

Hull Manda hakkas jälle kähinal kõkutama. „Kõik kuulsin ära!“ hüüdis ta võidurõõmsalt. „Ma kuulsin IGAT JUMMALA SÕNA!“

Kellelgi ikkagi vist on võluvitsake...

Vähemalt Kohila kandis paistab see nii olevat – seal, kus igal muul päeval on tavaline niitmata väljak, oli ühtäkki otseku maalt kerkinud võluilm! Loss, piraatide laev, nõiamaja, palmisaar, Robin Hoodi ja Türgi Sultani kodu... kõik see oli Tohisoo pargis ühel kuumal juulikuul nädalal. Ja kadus siis jälle...

Nädala esimese päeva hommikul KIMASIME Tohikale. Teadsime, et mänguväljak on üles ehitatud. Lapsi tuli kokku üle Eesti – Kohilast, Tartust, Tallinnast, Raplast, Võrust... Grupijuhid lugesid lapsed üle – saadi sutsuke alla saja. Tõmbasime selga logodega viit erinevat värvi meeskonnasärgid – punased ja valged, sekka veel sinised, rohelised ning oranžid. Saime omavahel tuttavaks ja andsime vande:

MINA, LAAGRISSE TULNUNA,
LASEN NAERUL JA NALJAL SIIN KÕLADA.
MA EI JONNI, EI VINGU, EI VIRISE,
TÜHJA-TÄHJA PÄRAST EI PIRISE.
MA TULIN, SEST TAHAN SIIN MÄNGIDA
JA SÕPRADEGA TŠILLIDA, HÄNGIDA.
MA EI TUKU SIIN, MÄNGIN, KAS PÄEV ON VÕI ÖÖ,
SEST MÄNG ON VÄIKESE INIMESE TÖÖ!

Ja läski mängimise põnev töö lahti!

Olla rüütel või piraat, indiaanlane, kauboi, nõiaplika, sultan, printsess või ehk prints? Või ehk kõik korraga? Valik oli suur... Ja siis tuli veel 3 kärmet ja nutikat põrsakest, kellel oli detektiivibüroogi, mis alati avatud..

Et aga kõik ausalt ära rääkida, peaks alustama sellest võluvitsast, mis oli juba kuvendat aastat MTÜ Raplamm Noored Kohila liikmete peos. Reede

õhtul võis Tohisoo pargis märgata usinalt muruplatsi mõõtvaid noori tegusaid inimesi, kes tegid ettevalmistusi muinasjutumaa loomiseks. Ja laupäeva hommikul läks lahti – kes ehitas laeva, kes püstitas nõiamaja, kes maalits lossiaknasse printsesse. Kõik vaid selleks, et esmaspäeval võiks avaneda tõeline võluilm.

Ent ei olnud need noored üksnes osavad ehitajad, vaid teadjad igal muinasjutualal. Kui saabus esmaspäev, võõrustas Lossis printse ja printsesse ehtne kuningapere, Pärsia kuningas tutvustas oma valdusi, Robin Hood viis huvilised tõelisele luureretkele ning nõiamajas elas päris nõid! Kõiki neid proovisid kiusata röövlid, kes kapten Konkskäe juhatusel mööda ilma seilasid ja kõike väärtuslikku röövisid.

Et ükski laps ei jääks ilma ühestki muinasloost, pidid nad

mõneks ajaks oma vaprad rühmajuhid maha jätma ning igal päeval üht muinasmaad külastama. Viis päeva, viis rühma, viis erilist tegelast, keda kehastada. Kõigega kursis, jäi laagrilisel üle vaid valida, kelle mängimine talle enim meeldis. Kui valik tehtud, tarvis kostüüm leida ning hoolsalt harjutama asuda – neljapäevaõhtune superetendus vajab ettevalmistust, rollid harjutamist. Igaühele leidis roll ja vastav riietus, mõnele mitugi.

Mis te arvate, palju mahub ühte neljapäeva? Meie teame, et palju. Jõuab teha 2 täispikka näidendiproovi, kostüümide abil end tundmatuseni muuta, mängida maha Kohila 2006. aasta parim näidend „Segadus muinasjutulaekas“. Lisaks lihtsalt koos mängida, panna üles telgid, kühsetada pooltuhat vorsti jne jne. Tarvis oli kätte saada ka öösel pihta pandud Sultani aardekirst, mida kell 2 kottipimedas (!) jälitama asuti. Olgu siinkohal lisatud, et kätte see saadi ja tühjakski söödi – üllatuslikult olid seal kommid!

Kes aga imestab, mis aardekirst ja kuhu kadus, sellele teadmiseks, et aardekirstud kuulusid nii Kuningas Arturile kui Türgi Sultanile ja olid pilgeni täis kulda ja teemanteid. Neljapäeva öösel aga, kui kõik juba magasid, tulid Kurjad Tegelased, kes proovisid me kirstu ning mõõka röövida. Näidendis aga röövisid piraadid kõik printsessid ära! Röövijad olid põhjalikud – isegi Okasroosike võeti sülle ning tassiti piraadilaeva (tema trauma oli kõige väiksem – ta ju magas ning ei tea ilmselt siiani, et teda elus ka röövitud on).

3 põrsakese detektiivibüroo sai oma vastutusrikkaima tööotsa firma ajaloos: kuningas Artur palkas nad printsesse otsima. Põrsad käisid mitmel-setmel maal ja jõudsid lõpuks nõiamajani. Õnneks polnud nõid kuri, vaid hoopis nii tark, et oskas aidata ning andis vajaliku vihje.

Artur kutsus kokku kõik printsid ja rüütlid, appi tulid ka indiaanlased, kauboid ning isegi Robin Hood. Vapper vägi kihutas põrsaste juhatusel piraadilaeva juurde. Oli see vast võitlus! Õnneks võitis kuningas Arturi vägi ning printsessid said tagasi oma muinasjuttudesse. Olgu kiidetud vägevad sõjamehed!

Maani kummardus ja 1 000 000 tänu nii vabatahtlikele, kellela poleks võluvitsakeses mingit rammu, kui ka rahastajatele!

Uskuge, ka teie kapis on võluvitsake, mis saab laste silmad särama panna, leidke see üles!

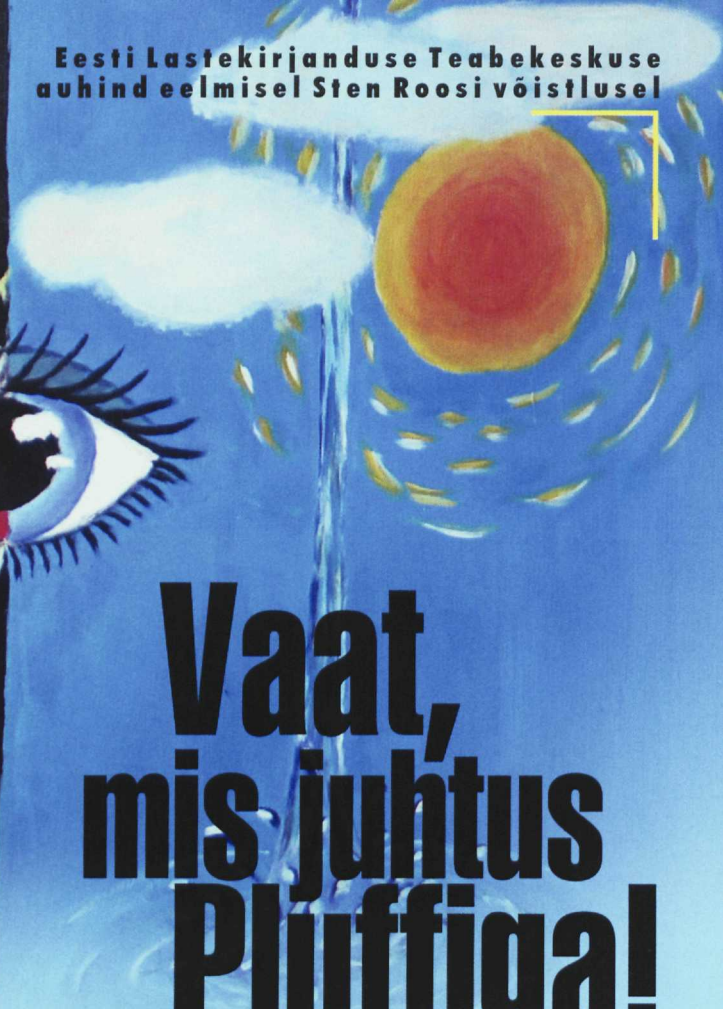
Laagriliste muljete põhjal vahendasid selle jutu teieni Anneliis Kõiv ja Lilian Ariva

Fotod: Martin Garris

Vaat, mis juhtus Pluffiga!

Kadi Reintamm Huvikeskus "Kullost"

Kunagi ammu oli aeg, kui universumis tiirlesid ainult üksikud planeedid. Nende hulgas oli üks suur planeet nimega X. Sellel planeedil elas väike poiss nimega Pluff.

Pluff oli koduarestis. Poiss ei suutnud uskuda, et teda karistati AINULT sellepärast, et ta võttis luba küsimata õhusuusad ja vuhises nendega naaberplaneedil elavale sõbrale külla. Nii ta siis istus oma toas arvuti taga ja tal oli lõpma-ta igav. Koduarest oli üks hullemaid karistusi, mis üldse olla sai. Nüüd ta siis istuski seal, mängis mängu ja üritas ka ise uusi välja mõelda. Üks uus leiutis meeldis talle nii väga, et ta saatis selle laiali ka oma sõpradele.

Pluffi uueks arutamängu ideeks oli luua planeet. Väljamõeldu sai ümar, veidi krobeline, ja sellel puudus nimi. Poisi sõbrad üle kogu X-i hakkasid uut planeeti täiustama ja ka sobivaid nimesid pakkuma. Kõige lihtsam ja selgem nimi tundus olevat Maa. Maa oli Pluffi ja paljude ta sõprade lemmikbändi nimi ja neil oli hea meel, et said selle kuidagi jäädvustada.

Maa oli lage, igav ja kõle. Arvutite juures istuvad sõbrad hakkasid Maale igasuguseid asju välja mõtlema. Arvutid olid neil väikesed klotsikesed. Nupule vajutamiseks ei hakanud tööle mitte ekraan, vaid tekkis optiline kujutis, mida sai kätega muuta. Nii tekkisid mäed, orud, jõed, ojad, mered ja vulkaanid. Keegi tarkpea hakkas joonistama puid okste ja lehtedega ning mingeid naljakaid taimi, mida nimetas palmideks. Mingis kohas Maal laius ainult liiv...

Pluffi mäng kogus aina populaarsust ja kõik tahtsid sellele uuele planeedile midagi lisada. Loodus ja hooned sellel juba olid, aga puudusid asukad: inimesed, loomad, sitikad jne. Seepeale hakati lisama igasuguseid olendeid ja Maa muutus igivaks-sagivaks nagu

sipelgapesa. Pluff klõpsas *colori* nuppu ja planeedile tekkisid värvid, isegi inimesed said värvilised. Karistuse saanud marakrati töö näis olevat valmimas.

Planeedil X on see arutamäng nüüd väga populaarne ning seda täiustatakse siiaani. Näiteks joonistatakse majad kõrgemaks ja autod voolujoonelisemaks. Paha lugu on ainult siis, kui seda mõni kurikael juhtub mängima. Siis pannakse tuld purskama mõni mägi, aetakse ookean marutama või inimesed omavahel sõdima. Õnneks saab aga alati ema või isa sellisele "apsule" jälile ja saadab appi päästeameti või teeb pommi kahjutuks.

Kõigile selle arutamängu mängijaile meeldis ühe väikese kurbliku tüdrukude idee, mille tulemusena hakkas Maal mõnes kohas sadama valget lund ja lumises metsas jooksid ringi naljakate sarvedega põhjapõdrad. Ja veel mõttes tüdruk välja punase mantli ja valge habemega mehe, keda kutsus jõuluvanaks. Jõuluvana tõi rõõmu kõigile lastele maailmas, olenemata sellest, kas laps oli rikas või vaene, heleda- või tumedanahaline. Jõuluvana idee oli nii ilus, südamluk ja armas, et tegi kõigil meele härdaks ja tekitas soovi teha midagi head.

Lõpuks oli planeedile Maa saabunud XX sajand. Tehnika aina arenes ja muutis inimeste elu lihtsamaks. Eriti kiiresti arenes info-tehnoloogia. Iga laps oskas käsitseda arvutit ja surfata internetis. Nii sattusidki ühel päeval juttu puhuma kaks poissi: üks neist oli Pluff ja teine Mikk. Mikk oli poiss, kes elas Pluffi loodud planeedil. Ja nagu te arvata võite, oli neil jõnglastel, millest rääkida! Ning kui nad pole veel oma juttu lõpetanud, siis arutavad nad siiaani, mida põnevat võiks veel korda saata.

Vulli isa ja ema istusid hommikul köögis laua taga ja jõid kohvi. "Kas äratame ta üles?" küsis ema. "Kella üheteistkümneks peab aktusele jõudma." Isa arvas, et las laps magab veel natuke, ikkagi viimane päris lapsepõlve päev.

"Sest täna on esimene september ja meie väike lapsuke läheb esimesse klassi."

Vulli oli tegelikult juba ammu üleval ja mõtles selle üle, mida koolis esimesel koolipäeval õpetatakse. Kas ainult lugema, kirjutama ja arvutama? Või äkki õpetatakse seal ka kohe midagi leiutama. Näiteks lendavat laeva, rula või vähemalt tiibu, millega kapi otsast alla hüpata saab. Isa ütles juba suvel, et kui Vulli tõesti leiutajaks tahab saada, siis peab koolis hästi õppima. Küll seal koolis võib põnev olla!

Selle mõtte juures ronis Vulli teki alt välja, käis pissil, pesi käed ja hambad puhtaks ja läks isa ja ema juurde kööki moosipalli sööma. "Kui on nii pidulik päev, siis tuleb osta moosipalle," ütles isa, sest tema isa oli elati niimoodi harinud.

Pärast hommikusööki arvas ema Vullile pidulikud riided soetada, vaatas talve süü pikalt otsa ja Vulli märkas, et ema silmad on miskepoolest märjad. "Ära nuta, ema, minust saab kindlasti leiutaja," lubas Vulli emale. Selle peale hakkas ema veel rohkem nutma.

Koolis näkis direktor lastele, et kõik kuulad nimused ja teadlad on kunagi esimesel septembril kooli läinud ja alguses ei ootata nad mitte midagi. See jut Vullile meeldis, ta küsis direktori käest kova häälega, et kas president läks ka kunagi esimesse klassi? Vulli ema ütles: "Kussa," ja pani oma nägu Vullile suu peale, aga direktor ütles, et president oli tõesti kunagi sama väike pois nagu Vulli, aga nüüd on ta president just sellepärast, et ta õppis hästi.

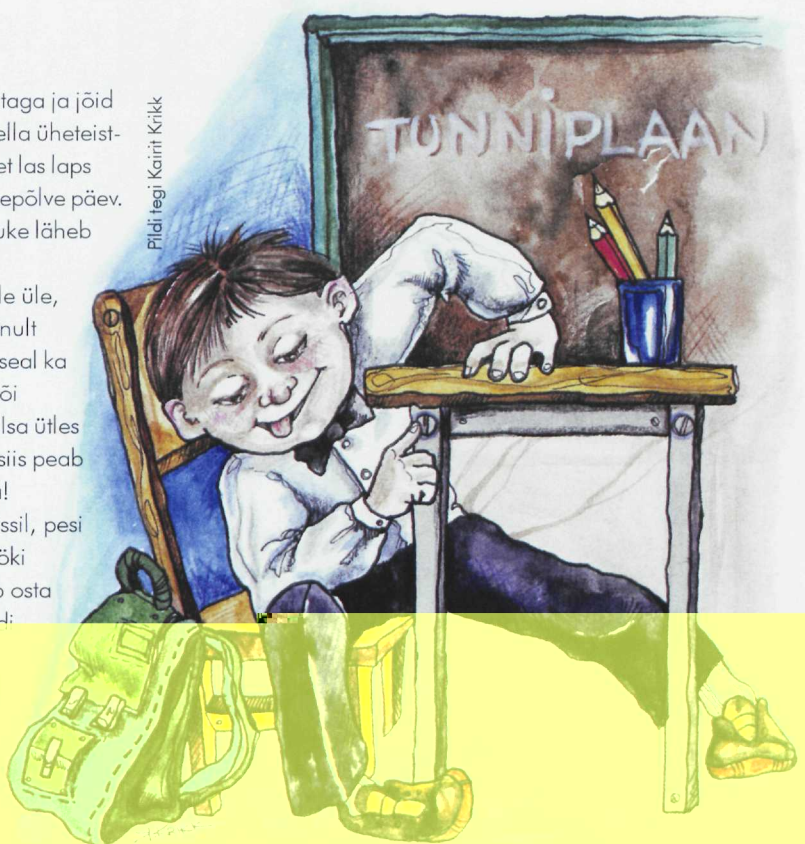
Sis viidi lapsed klassi ja õpetaja hakkas midagi selgitama. Vulli unustas lauda, mille taga ta istus. See oli hoopis teistsugune kui kodus. Selles olid aknad ja mutrid näha ja üks suur kruvi taguses natuke.

Vulli mõtles, et kui õpetaja õpetab kirjutamist ja lugemist, saab tema seda kruvi vaadata ja kui leiutama hakatakse, siis ta hakkas seda pöörata.

"Ära nuta, ema, minust saab kindlasti leiutaja," lubas Vulli emale.

Väikekruvi kogu ümberist ja nüüd tuleb midagi välja mõelda. Onnake leidis taltaskust kümnesendise, mille sai kruvisõrgi sisse panna ja sellega kruvi sisse pöörata. Aga üksagi oli mõtteid koviast kinni, et Vulli ei jaksanud seda keerata. "Nüüd tuleks talle väike," mõttis Vulli. Vulli tõstis käe ja küsis õpetajalt käest talle, aga õpetaja seletas mingi tunniplaaniga, mida ema pannud

Pildi tegi Kaiir Krikk

Vulli läheb kooli

Ilmar Tomusk

Vulli kättemat isegi tõele. Vahetpidi tõstis kõik lapsed korraks käri ja Vulli tõstis ka.

Sis aga tuli Vullile hea mõte, et ta teeks ise tantsid. Ta võttis pöörata kruvi kinni ja rääkis järele, et ta ei saa vahel nuta, et muud ja koviast pöörata vanaile. Kui ta nüüd teises käes olva kümnesendisega kruvi keeratas, hakkas see küll ringi käima, aga mutter oli loojut. Ja pöörata mutter ei ole kruvi käes. "Kas ma võin selle kruvi võtta?" küsis Vulli õpetaja käest. "Võid küll," ütles õpetaja, kuna ta ei oodanud tegelikult enam, mille kohta Vulli küsis. Sis küsis õpetaja, et kas kõik on selge ja kõik lapsed ütlesid kova häälega jaa. Vulli ütles ka jaa. Sis oligi tund läbi.

Isa ja ema otsisid Vullit kooli treppide juures. Pärast pausi ning lauda emad olid väga rõõmsad, et Vulli oli juba kooli poiss ja et treppide juures ta istub.

Isa ütles, et ma õpetaja näkis ja kas Vulli ta koolis käima sead õigust, Vulli ütles, et ta sai teada, et õpetajal pole tants. "Ära ta lubas midagi selle en lae võtta," ütles Vulli, ja siis kõnelema ja pööras kruvi otse üles ja võttis sõna kasti ja ümber pööras. Vulli peopesa latab ja ta pisut oli kruvi.

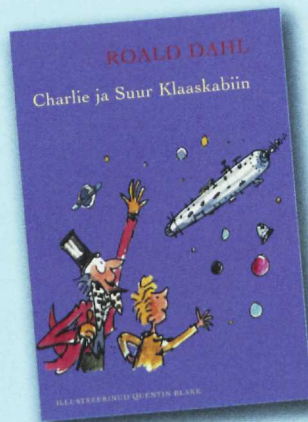
MATILDA, CHARLIE, DANNY JA TEISTE SUUR SOBER

13. septembril on Roald Dahl 90. sünniaastapäev. Dahl tunnevad kõik lastekirjanduse sõbrad üle kogu maailma: ka eesti keeles on temalt ilmunud hulk suurepäraseid raamatuid: „Matilda“, „Suur sõbralik hiiglane“, „James ja hiigelvirsik“, „Danny, maailma parim“, „Charlie ja šokolaadivabrik“. Viimati nimetatud tegelane sai autorile sedavõrd armsaks, et lisaks šokolaadivabrikule otsustas ta poisi koos perega lennutada kosmilisele lõbureisile. Wonka lennumasinaga – Suure Klaaskabiini – läbi stratosfääri vihesedes külastab see kentsakas reisieltskond uhket kosmosehotelli, katsetab Wonka-vitamiine ja Vita-wonkamiine, võitleb kosmosehuligaanidest nuudliussidega ja eneselegi teadmata – päästab maailma.

Raamatule „Charlie ja suur klaaskabiin“ joonistas pildid Roald Dahli lemmikillustraator Quentin Blake. Lisaks Charlie' seiklustele avaldab kirjastus Draakon&Kuu sügisel veel ühe Dahl raamatu – „Nõiad“. Lisainfot leiab kirjastuse kodulehelt www.draakonkuu.com.

NB? „Charlie ja suure klaaskabiin“ jututunnid toimuvad 30. septembril kell 11 Apollo Raamatumajas ja kell 13 Kristiine Keskuse raamatupoes!

Viktoriin-roaldiin

Kuidas satub Charlie šokolaadivabrikusse?

- a) klassiekskursiooniga
- b) ta leiab šokolaadist kuldpileti
- c) ta hüppab vale trolli peale

Millisesse linna lendab James oma hiigelvirsikus?

- a) New Yorki
- b) Hong Kongi
- c) Tartusse

Kes või mis on umpalumpad?

- a) laulumaiad vabrikutöölised
- b) nähtamatud šokolaadikommid koolis maiustamiseks
- c) liimikommid jutukatele vanematele

Keda või mida püüab Suur Sõbralik Hiiglane liblikavõrguga?

- a) eksootilisi ööliblikaid
- b) lumehelbeid
- c) unenägusid

Milline neist loomadest lendab koos Jamesiga hiigelvirsikus?

- a) elevantipoeg
- b) lepatriinu
- c) tsihhsahkerdaja

Mis juhtub Violeta Väljapaistvaga Wonka šokolaadivabrikus?

- a) ta näsutab imenätsu ja muutub suureks mustikaks
- b) ta kukub sooja šokolaadijäkke
- c) Violeta Väljapaistev ei külasta kunagi Wonka šokolaadivabrikut

Mis on Matilda imeline võime?

- a) ta oskab pea peal seista ja jaapani keeles luuletada
- b) tal on võime läbi seinte kõndida
- c) ta suudab silmadega asju liigutada

Kellele kingib Willy Wonka oma šokolaadivabriku?

- a) Matildale
- b) Jamesile
- c) Charliele

Õigete vastuste saatjate vahel loosime välja Roald Dahl raamatuidkirjastuselt Draakon&Kuu!

Tere, toimetus!
Siin on mõned koolianekdoodid
minu kogust. Triin Tallinnast

 "Juku, miks sa kooliminekuks nii räpased riided selga panid?" kohkub ema.

"Vaata: eile tuli Ants mustade riietega kooli ja õpetaja saatis ta kohe koju..."

 Kui õpetaja on ette lugenud terve hunniku ülesannete numbreid, mis kodus ära tuleb lahendada, kostab üle klassi Juku südantlõhestav ohe.

"Miks sa nii valjusti ohkad, Juku?"

"Mul on lihtsalt isast kahju..."

 "Kes teab selle mõistatuse vastust: seest siiruviiuriline, pealt kullakarvaline?" küsib õpetaja.

Juku tõstab käe: „Mina tean, õpetaja! See on meie ema uus soeng!"

 "Juku, missuguse aine valem on H₂SO₄?"

"Tean küll – see on mul praegu keele peal, õpetaja!"

"Sülita siis kohe välja, enne kui õnnetus juhtub – see on nimelt väävelhappel!"

Tere, Hea Laps!
Saadan teile mõned naljad
Lisett Oras Keilast

 Istuvad kohvikus Britney Spears ja Shaggy. Äkki tegi keegi puupsu. Shaggy ütleb "It wasn't me!" Britney aga lasub: "Oops, I did it again!"

 Miks ei osta blondiin kunagi KIA autot Sellepärast, et ta telefonile on kirjutatud: "NO KIA"

 Miks blondiin seisab äikese ajal akna all ja naeratab, kui välku lööb? Sellepärast, et ta arvab, et teda pildistatakse.

 Miks jätab blondiin WC ukse lahti? Selleks, et keegi luku august ei piiluks.
Miks blondiin läheb nurka, kui tal on külm? Sellepärast, et talle on koolist meelde jäänud, et täisnurk on üheksakümne kraadine.

 Blondiin sõidab autoga maanteel ja kuulab Raadio Elmarit. Muusika vahele kostab äkki raadiost: "Te kuulate Raadio

Elmarit." Blondiin läheb ähmi täis: "Kust nad teavad, et ma seda kuulan?"

 Milleks on välja mõeldud blondiini anekdoodid? Selleks, et brünetid saaksid millestki aru.

Tere, Triibu-Liine!
Saadan sulle mõned anekdoodid!
Arde Kai Tartust

 Millal võib hiir kaaluda rohkem kui elevant?

Siis, kui kaal on rikkis.

 Kuidas eristada banaani ahvist?

Tuleb mõlemad palmipuu alla istuma panna – see, kumb enne üles saab, on ahv.

 "Tead, ema, mis mõjub silmanägemisele kõige paremini? Ohjeldamatu banaanisöömine."

"Miks sa nii arvad, Juku?"

"Seepärast, et keegi pole näinud ahvi, kes prille kannaks."

 "Juku, kas teie peres ei ole üldse kombeks ennast pesta?"

"Ei, õpetaja – me tunneme üksteist lõhna järgi!"

 Karupoeg Puhh küsib Notsult: "Mis sa arvad, kas see asi on rosin või ei ole?"

Notsu maitseb ja ütleb: "See küll rosin pole!"

Puhh arvab sama: "Ma hakkasin ise ka mõtlema, et kuidas see rosin mu ööpotti sai!"

Mõnikord kuld ei hiilga

Öeldakse, et kõik pole kuld, mis hiilgab – juba mõnda aega osatakse valmistada nii kassikulda kui ka siilivaske. Samas leidub maailmas niisugust kulda, mis hiilgamisega ei viitsigi tegelda – nimelt kuldaväärt inimesi. Nende hulka kuuluvad ka õpetajad, kes ei piirdu koolis ainult tunniandmisega, vaid tahavad ikka ka midagi põnevat ette võtta.

Õpetaja Paul Kunmani ettevõtmisel korraldab Tartu Kunstigümnaasium igal aastal üle-eestilisi koolinoorte karikatuurivõistlusi "Mida naerad, koolijüts?" Viimati korraldatud võistluse teemaks oli "Prügi", ja konkursile laekus üle 500 töö.

Esikoha pälvis žürii otsustel **Rasmus Lelumees** Tartu Kommertsgümnaasiumist, teise auhinna sai **Liisi Jantra** Tartu Mart Reiniku Gümnaasiumist ja kolmanda preemia võitis **Ville Sakk** Elva Gümnaasiumist.

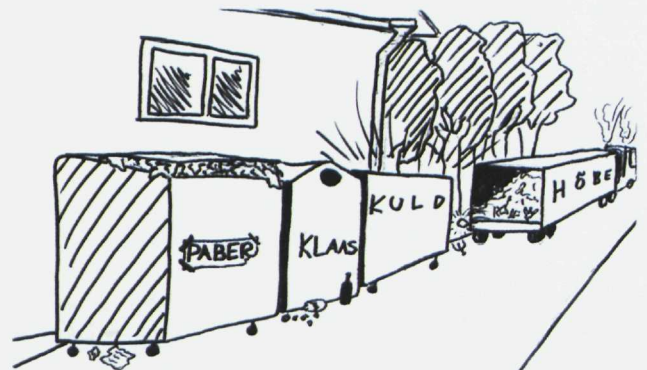
Kõik, kellele meeldib karikatuure joonistada, võivad juba

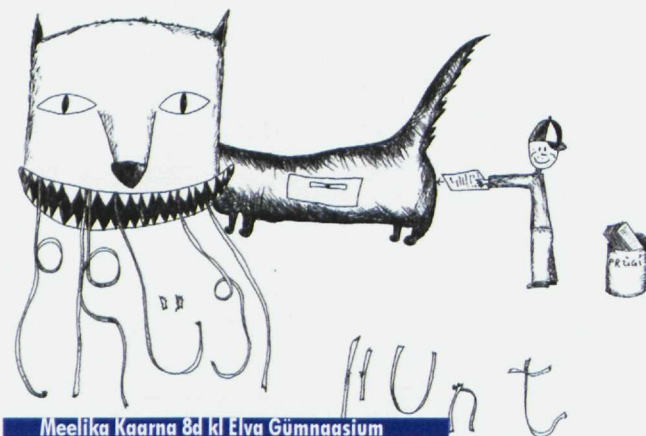
Ville Sakk 8b kl Elva Gümnaasium

hakata oma neljajalgseid sõpru modellidena kasutades kätt harjutama: järgmise karikatuurivõistluse teemaks on "Loomariigis".

Võistluse algusest anname teada meiegi!

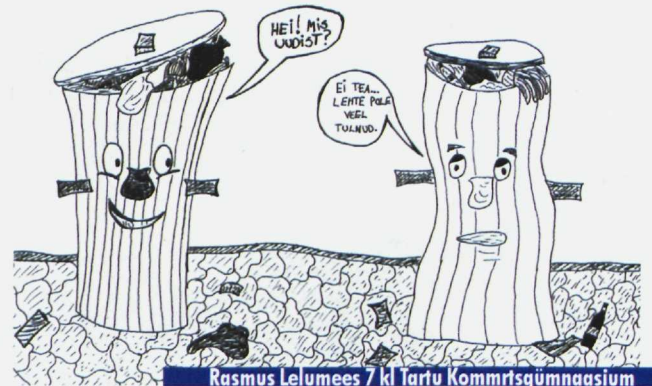

Kristian Lõus Tartu Kunstigümnaasium

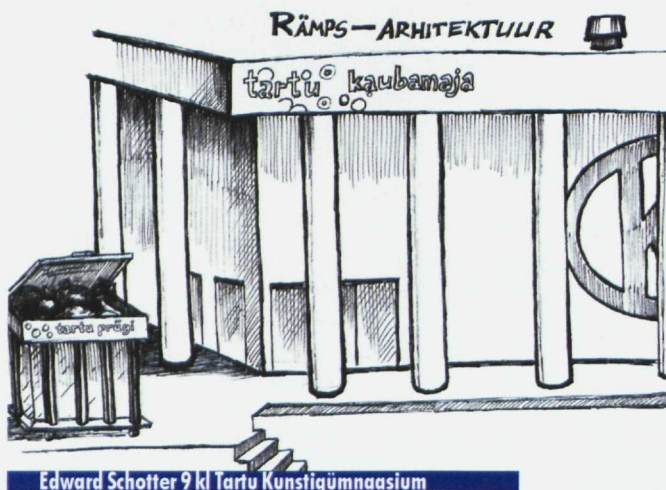

Meelika Kaarna 8d kl Elva Gümnaasium

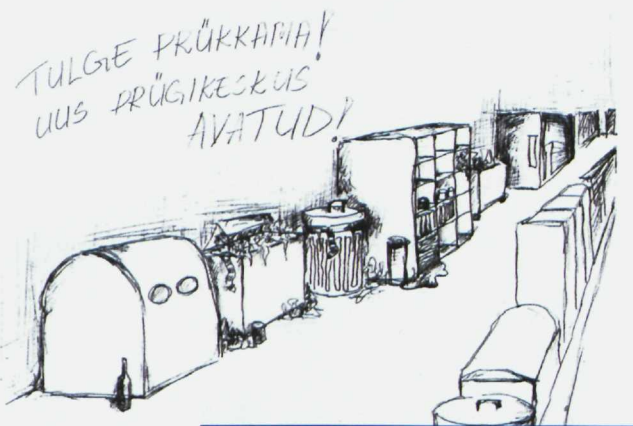
RAAKIVAD PRÜGIKASTID...

Rasmus Lelumees 7 kl Tartu Kommertsgümnaasium

Edward Schotter 9 kl Tartu Kunstigümnaasium

Liisi Jantra Tartu Mart Reiniku Gümnaasium

Mustkunst ajalugu

Suvises topeltnumbris tutvustatud Pinetti hämmastav edu ei olnud igavene – nagu juba öeldud, sai tänu Decrempsi-nimelisele juristist matemaatikule maagi jäljendamine tavakodanikele võimalikuks. Nimelt mõistatas too aastatel 1746 – 1826 elanud mees Pinetti kiivalt kaitstud saladused ära ning teatas seda kõigi kuuldes. Maag oli sunnitud häbist pääsemiseks paluma, et Henri Decremps teeks oma oletused rahvale teatavaks ja nii ilmuski 1784 raamat „Paljastatud Valge Maagia ehk Hämmastavate

Giuseppe Pinetti

Henri Decremps

trikkide, mis viimasel ajal vaimustavad Pealinna ja Provintsi, seletamine.“

Decremps polnud oma oletustes eksinud ning raamatu menu oli erakordne – seda osteti õhinal, teos levis käest kätte ning lühikese aja jooksul tõlgiti raamat mitmesse keelde. Kuna Pinetti ei tahtnud kaotajaks jääda, otsustas ta ise mõned oma

Decremps polnud oma oletustes eksinud ning raamatu menu oli erakordne.

trikkidest paljastada ning andis välja raamatu, mis pidas vastu kaks kordustrükki. Decremps oli seegi kord edukam – üksteise järel ilmus veel neli raamatut, mis paljastasid Pinetti „imesid“ ning olid sama menukad kui esimesegi.

Meeleheitel Pinetti põgenes Saksamaale, ent sealgi ei saanud ta rahu – professor Kossmanni sulest ilmus kaheköiteline teos, kus paljastati kõik Pinetti võtted. Pinetti sattus raevu ning ähvardas professori pistodaga, mispeale tuli tal kuninga

kasul ka Saksamaa tolm jalgadelt pühkida.

Decrempsi raamat tegi aga oma töö ning Pinetile tekkis konkurent – noor krahv Edmond de Grisi, kellest tuleb pikemalt juttu oktoobrikuisest ajakirjas.

Trikk: „Inimkonna ajaloo suurimaks leiutiseks peetakse ratast,“ räägib mustkunstnik, „ent mina ei suuda vähem tähtsaks lugeda kompassi. Ilma selleta oleks ju ratastega või ratasteta sõiduvahendil ääretult raske orienteeruda.“ Mustkunstnik võtab laualt suure papist kahepoolse kompassi ning jätkab: „Seetõttu kannangi ma alati üht sellist abivahendit kaasas. Peab aga ütleva, et viimasel ajal on inimesed maakera tasakaalu ära rikkunud, nii et kompass kipub valetama. Üldjuhul näitavad nooled siiski ühte suunda,“ maag pöörab kompassi, näidates seda mõlemalt küljelt, „ent näiteks mõne salajase füüsikalabori

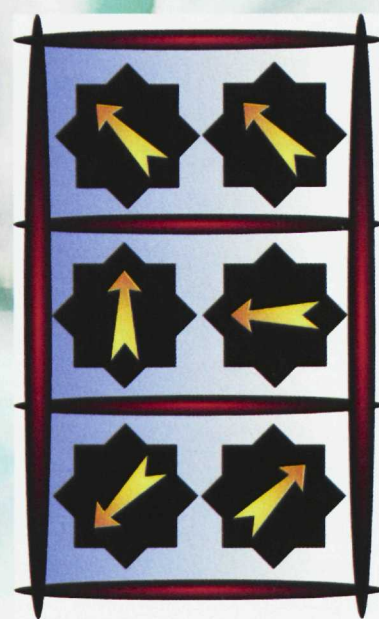
lähistel on noolte suund risti.“ Taas pöörab mustkunstnik kompassi, näidates seda mõlemalt küljelt ning publiku üllatuseks näitab hetk tagasi samasse suunda osutanud nooltest üks põhja- ning teine läänesuunda. „Sellisel juhul sean ma sammud tavaliselt kahe noole vahele jäävasse ilma-

kaarde, antud hetkel peaksin minema loodesse. Vahel võib aga juhtuda, et osutid on suunatud vastassuundadesse,“ näitab mustkunstnik kompassi taas mõlemalt küljelt ning nüüd on üks nooltest suunatud edelasse ja teine kirdesse. „Sellisel juhul on targem maha istuda, võtta seljakotist liha-

võileib, mõelda, kui mõtlematult inimesed oma elukeskkonda, Emakest Maad, hävitavad ning lootavad, et järgmisel katsel näitab kompass vaid ühes suunas.“ Viimaste sõnadega näitab maag kompassi taas mõlemalt küljelt ning nooled näitavadki samasse suunda.

Soljitus: See trikk on suures osas isetöötav, mis tähendab, et mustkunstnikul pole selle õnnestumiseks vaja peaaegu mitte midagi teha. Kui kompassi valmistamine välja arva-

ta, loomulikult. Selleks on vaja veidi pappi, liimi, kääre ning fooliumit. Papist tuleb välja lõigata kaks sama suurusega ruutu ning need omavahel 45-kraadise nurga all kokku liimida. Parem oleks kasutada värvilist, näiteks musta pappi, ent alati võib töö hiljem ise üle värvida. Guaššvärvid kipuvad aga isegi kuivanuna sõrmi määrima, eriti kui kätel on kombeks heast peast higistama hakata. Järgmiseks tuleb valmistada kaks noolt. Kõige lihtsam on need alguses papist välja lõigata ning seejärel fooliumiga katta. Nüüd on jäänud vaid viimane etapp – nooled tuleb kompassi põhja külge liimida. Noolte suund on äärmiselt tähtis, seda saab näha kõrvalolevalt pildilt. Kõigis kolmes ruudus näitab vasakpoolne joonis kompassi esi- ja parempoolne tagakülge. Kõige lihtsam on võtta eeskujuks keskmine,

kleepides ühele kompassi poolele noole suunaga üles ja teisele poole noole suunaga vasakule. Nüüd ei jää üle muud, kui kompassi kätte haarata ning seda pöörata, näidates publikule mõlemat külge. Kuidas nooleotsad teineteise suhtes suunatud on, sõltub sellest, milline kaheksast nurgast on alumine.

Ilus ruuduline uudis Jaapanist!

8.-13. augustini toimus Tokyos 14. lastefilmide festival *Kodomotachino Kinder Film Festival Tokyo*. Mängufilmide kategoorias võitis festivali peaauhinna – *Grand Prix* – Allfilmi koguperefilm „Ruudi“. *Kodomotachino* on ainus lastefilmide festival Jaapanis. Selle direktor on sakslanna Renate Zylla, kes juhtis 17 aastat Berliini Filmifestivali lastefilmide seksiooni. Festivali ellukutsuja, selle korraldaja ja hing tänase päevani on Mitsu Tahira – äriees, kelle jaoks lastefilmide festival on kirg ja hobi. Koos Renatega on nad 14 aastaga ehitanud üles festivali, mille sarnast annab otsida üle kogu maailma. *Kodomotachino* põhitegijad on lapsed, kes moodustavad žürii, korraldavad pressikonverentse ning intervjuerivad üle maailma kohale sõitnud filmitegijaid ja festivalikülalisi. Lapsed juhivad programmi ja korraldavad festivali tegevust. Lapsajakirjanikud annavad festivalil iga päev välja värsket pressibülletääni.

2006. aasta tingimusteta lemmikuteks osutusid Eesti film „Ruudi“ ja selle peaosaline, 8aastane Paul Oskar Soe. Paul Oskar ja filmi režissöör Katrin Laur olid ka Tokyo festivalil külalisteks. „Ruudit“ kui *Kodomotachino* võitjat näidatakse sügisel ka Tokyo Rahvusvahelisel Filmifestivalil.

Eestis kogus „Ruudi“ peaaegu 40 000 vaatajat, jäädes iseseisvusajal toodetud mängufilmide arvestuses alla vaid „Nimedele marmortahvil“ ja „Vanadele ja kobedatele“.

Septembrikuus seriaalgi uus!

TV3 alustab septembrikuus uhiuue eestimaise seriaali näitamist. Argiõhtutel tuleb teleriekraani kaudu vaatajale külla noor äsja ülikooli lõpetanud Helena koos oma sõprade, sugulaste... ja küllap ka vaenlastega. Mis seriaal see ikka on, kui lugudes pole põnevust ja suhete klaarimist!

■ Kas „Helena“ sobib vaatamiseks ka teismelistele ja noorematelegi?

Seriaali stsenarist, Postimehe ajakirjanik **Marko Lillemägi** vastas sellele küsimusele nõnda: „Kindlasti sobib – ka üks tegelastest, Triin, on alles koolitüdruk. Triin on oma ea kohta ehk liigagi arukas ja seega üksjagu vastandlik oma vanemale õele Birgitile. Ta on selline päikeseline ja sõbralik tüdruk, kes oskab kõiges midagi head leida. Aga pikemalt pole mõtet kõigest kõnelda – pole ju huvitav vaadata, kui kõik on ette teada. Sellesse rolli kandideeris mitu tüdrukut, kuid kõik me olime ühel nõul, et 15-aastaseks Triinuks sobib kõige paremini **Inga Salurand**.“

Nimiosalist mängib **Britta Vahur**, Helena vanemate osas on **Guido Kangur** ja **Kaie Mikhelson**. Tegelaste seas on palju erinevate iseloomude ja elukäikudega inimesi ja kogenud näitlejate kõrval mängivad ka äsja teatrikooli lõpetanud noored. Olin osaliste

Marko Lillemägi

Britta Vahur

valimise juures ja minu meelest leiti kõigisse rollidesse just sellised osatäitjad, nagu olin stsenaariumi alustades ette kujutanud. „Helenas“ mängivad veel **Lee Trei**, **Mari-Liis Lill**, **Laine Mägi**, **Anti Kobin**, **Kristjan Sarv**, **Volli Arder** ja **Alo Körve**. Võib-olla ajapikku midagi veel muutub, sest ega üle kuu aja ei saa lugu ette kirjutada – paljugi, mis võib vahepeal ette tulla.

■ Kas mõtlesite juba poisipõlves seriaali kirjutamisest?

Koolipoisina kirjutasin päris palju küll – nii luuletusi kui novelle, aga enamasti ikka sahtlisse, avaldamisele läks vist ainult üks või kaks lugu. Seriaali algeid oli mul ka sahtlis olemas, aga „Helena“ on mu esimene stsenaarium, mis ekraanile jõuab.

Uhiuut seriaali saab TV3 kanalilt näha argiõhtuti. „Helena“ lavastaja on **Vilja Palm**, juhtoperaator **Jüri Suurevälja**, kunstnik **Tiina Alver**, stilist **Triinu Jalakas** ja peaproductsent **Raivo Suviste**.

KATARIINA SKOTT

Kristiine Norras

See jutt on pühendatud vanaemale, kes elab Rootsis.

Algus juuninumbri

8. peatükk

Istusime laua taga ja ma jutustasin vanaemale enda loo: "Kõik algas sellest, et ema pidi Norrasse põgenema. Me ei teadnud, mida teha. Nägin imelikke unenägusid ja siis ma kohtusin haldjaga, kes keelas mul siia tulla. Kui Eestist põgenesime, sattus politsei meile peale ja me tulime kogemata valele laevale... Kas see pole imelik?"

"Ei tea. Haldjarahvas hoolib sinust. Nad ei näita tihti oma kaastunnet välja. Seegi on väga haruldane, kui nad ennast üldse inimesele näitavad. Aga ma arvan, et kõik pidigi nii minema – see, et te valele laevale tulite ja nii edasi," arvas vanaema.

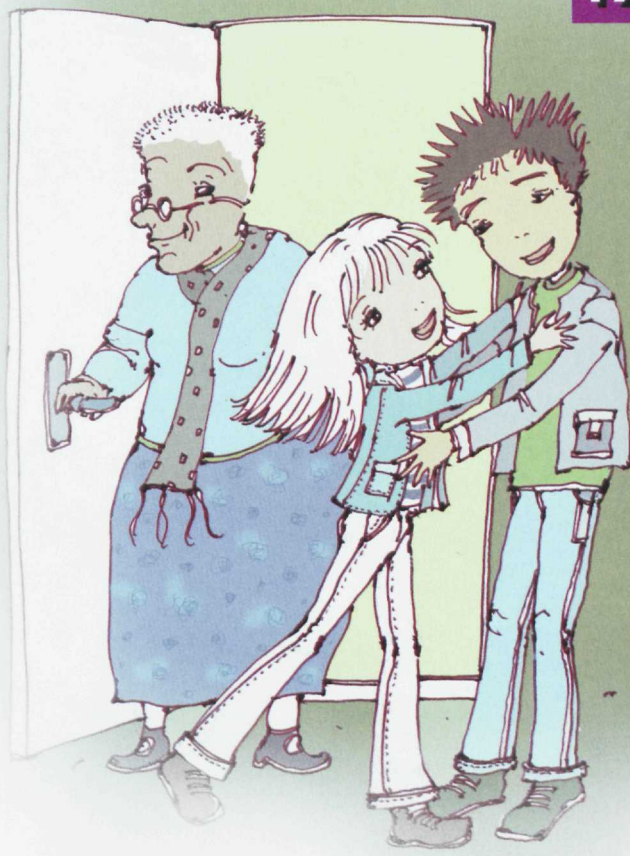
"Igatahes siis, kui ma Siilikuga jalutama läksin, oli kõik rahulik. Kui tagasi tulime, polnud kajutis enam kedagi. Leidsin visiitkaardi. Kui olin laevalt lahkunud, kaotasin lootuse ja arvasin, et suren kodutuna tänaval. Kui ärkasin, olin vist taevas. Okei, olin tegelikult haiglas, kuhu Karl mind tõi..."

Jäin unistama.

"Aaa, ta meeldib sulle... Ma tean teda – väga heasüdamlik noorhärä. Aga see visiitkaart, millest rääkisid – on see sul alles?" – "Loomulikult, Aga milleks sul seda vaja on?" – "Mul tuli üks hea mõte. Kui me kaardil olevad andmed Võluolendite otsingusse trükkisime, leiaksime koha kiiresti üles!" – "Aga vanaema, kus me seda teha saame?" – "Raamatukogu netipunktis."

"Aga kes on too seal?" näitasin veidra eseme poole.

"Ah see – see on mu kodustatud draakon, kes pole veel munast koorunud. Mulle öeldi, et ta koorub siis, kui mina või keegi mu sugulastest kangelasteo sooritab. Selles ma küll kahtlen, kas mina seda kunagi teha suudan... Aga sina võid sellega hakkama saada küll!"

Pildi tegi Kirke

Vanaema näitas mulle oma kolleksiooni esemetest, mille ta oli oma pikkadelt reisidelt kaasa toonud, ja pärast rääkisime sellest, kuidas me oleme elanud. Ma ei oleks uskunud, et mu vanaema selline on. Tal on prillid ja punakaspruunid lühikesed hõredad juuksed. Ta on kõige heasüdamlikum inimene, keda olen kunagi tundnud. Ta ei ole välimuselt vanaema moodi – kui on, siis maailma kõige erilisema vanaema moodi. Siis meenus mulle see kangelasteo-jutt. Vanaema palus jälle, et mina selle teo sooritaksin.

9. peatükk

"Mina?" küsisin imestunult. "Mina? Kuidas ma seda teeksin?"

"Noh, kui sa oma ema ja õe päästad, siis see on ju kangelasteo! Kuhu me jutt poolele jäigi?"

Ah jah: ma saan ju Võluolendite otsingu kaudu otsida nõidade raamatukogust, või seda teed sina. Kuid on üks aga..."

"Mis aga?"

Äkki koputati uksele.

"Kallikene, palun mine võta külaline vastu," ütles vanaema kalva naeratusena.

"Tere päe..." – "Nooh, jõudsidki siia!"

Viskusin uksele seisva Karli käte vahele. Vanaema tuli ka uksele.

"Tere, Karl! Aitäh, et tulid, tüdruk oligi veidi nukker." – "Vanaema! Kas sina kutsusidki ta siia?"

"Oota, kas Kristin Imeline on su vanaema?" pöördus Karl minu poole. "Ei või olla..."

"On küll nii. See on nii tore, et tulid."

Terve õhtu ma vadistasin Karliga ja äkki lausus ta: "Noh, Kristiine, ma ei tea, kuidas seda öelda... Sa oled mulle meeldinud sellest ajast peale, kui nägin sind laevalt lahkumas. Ma nägin ka seda, et olid kokku varisemas ja tahtsingi sulle öelda, et sa puh-

Pildi tegi Kirke

kaksid, aga ma ei leidnud sind enne, kui sa olid juba minestanud..."

"Kas tõesti?"

"Jah," vastas ta arglikult. "Sa meeldid mulle väga!"

Ja siis ta suudles mind.

Kui Karl ära läks, alustas vanaema jälle oma jutuga: "Sa pead veel teadma, et sinna sisse saamiseks tuleb lausuda nõiasõnu!"

"Aga ma mõtlen, et sina võid mulle ju võlukunsti õpetada!" ütlesin mina.

"Millal me alustame?" oli vanaema kohe nõus.

"Niipea kui võimalik, sest ema ja Mirjam on ju röövitud ja nad süüakse võibolla ära!"

Jõudsimme kokkuleppele, et hakkame juba homme õppetööga pihta! Kuid siis meenus mulle, et ma polnudki vanaemale veel rääkinud seda, et Mirjam ja ema on trollide küüsis. Tahtsin ka Siilikule meie plaanist rääkida, kuid avastasin, et Siilik juba magas. Ta on vana koer. Ta on minuga olnud juba titest saati ja me oleme parimad sõbrad.

Kuid uinudes nägin ma jällegi veidrat unenägu: toosama haldjas korrutas aina: "Haldjarahvas on sinuga. Haldjarahvas on sinuga..."

10. peatükk

Vanaema hakkas mind järgmisel hommikul hoolega õpetama ja mõne aja pärast oskasingi kõike – nii moondamist kui ka moondamist, nii ärasõnumist kui ka ennustamist, samuti sain selgeks paljud ladinakeelsed loitsud ja nõiasõnad.

Aeg-ajalt käisin mõnel õhtul ka Karliga kohvikus ja ta käis meil tihti külas.

Mõne aja pärast seisingi Nõiaraamatukogu ees ja mõtlesin, et kuidas see küll inimestele märkamatuks jääb, sest maja oli tõesti hiiglaslik.

Raamatukogu ees seisis valvur ja kui ma tema ette jõudsin, ütles ta ladina keeles: "Nullo modo!"

"Fors fortis," ütlesin sellepeale, tegin ühe loitsu, ja astusin sisse.

Raamatukogu oli tohutu! Eladeski pole ma midagi nii suurt näinud! Seal olid erinevad osakonnad, nagu näiteks egiptuse needused, nõia ja võluri abiraamatud, kummaliste koduloomade kasvatus – ja kõik see oli nii hiiglaslik! Leidsin kiiresti üles esimese võluarvuti ja asusin otsima. Otsisin ja otsisin kuni hilisõhtuni, kuni lõpuks leidsin:

Ole Troll, Carlsby 13, 579 159 Cave, Norway

"Jess! Lõpuks leidsin!" mõtlesin võidukalt. Koduteel mõtlesin, et mida me kõik koos hakkame tegema: mina, Siilik, Mirjam, vanaema ja ema. Meil saab olema väga lõbus, kui me lõpuks ometi koos oleme! Ja Karl ka. Minus tärkas isegi lootus oma isa jälle näha. Jooksin kiiremini ja kiiremini, et koju jõuda ja äkki – libisesin ning kukkusin.

11. peatükk

Kui vanaema juurde jõudsin, polnud seal jälle kedagi – ei vanaema, Siilikut ega Karli. Otsisin kõik ruumid läbi, aga kõik toad olid inimtühjad. Kuid äkki märkasin laual kirjakest. "Kristiine, trollid viivad meid siit ära, tule app..."

Nagu näha, on vanaemal olnud väga kiire selle kirja kirjutamisega!

Kui algul tekkinud paanikast üle sain, siis otsustasin neid päästma minna. Helistasin Karlile. Ta lubas kiiresti tulla, aga mul polnud aega teda ära oodata. Panin korralikult riidesse ja asusin teele. Õues oli väga pime. Hetkeks jäin kõhklema, kas ikka minna...

Aga ma ei saanud loobuda...

Kõigi elusaatused – ka mu enda oma – sõltusid ainult minu julgusest.

Tegin ukse lahti ja läksin öisesse kesklinna. Kõndisin ja kõndisin, kuni tuisk tugevaks muutus. See tugevnes ja tugevnes, kuni ma ei näinudki midagi, aga ei andnud siiski alla. Mõtlesin Karlile – et mida ta teeb, kuidas ta kirja leiab ja kuidas tuleb välja meid otsima. Ma mõtlesin emale ja Mirjamile, kes on kindlasti koopas söögita-joogita ning hirmunud. Mõtlesin vanaemale, kes teeb imehead sööki ja töötas nooruses nõiana. Kas ka tema on koopas ja vaatab, kuidas abitud Siilikut piinatakse? Ma mõtlesin Siilikule ja pisar tuli silma. Ja mul oli tunne, et see ei lõpe hästi. Nutsin, aga see polnud selline tavaline nutt – tundsin, nagu oleksid veel peale minu tuhandet nutnud. Ma tundsin suurt leina.

12. peatükk

Ma ei oleks iial uskunud, et Norra mägedes on nii kohutavalt külm. Sumpasin suurte raskustega läbi lume, kuni nägin esimest koobast. Läksin lähemale ja leidsin koopasuu juurest sildikese, millele oli kirjutatud: Carlsby 1, 579 159 Cave, Norway

"See on siis esimene koobas," mõtlesin, ja läksin edasi. See kõik tundus nii tobedana – et trollidel on visiitkaardid ja majanumbrid!

Lugesin kõik koopad üle, kuni jõudsin kolmeteistkümnendani: Carlsby 13, 579 159 Cave, Norway

"Siin see siis ongi," laususin koopasuu ees peatudes. Siis kogusin ennast ja astusin sisse.

See koobas oli nii jõle, rõve ja vastik, et sellist poleks ma osanud ette kujutadaagi. Ma mõtlesin korra haldjarahva peale, aga unustasin selle kiiresti, nähes koopas toimunud trollide veretööd.

13. peatükk

Ahmisin koopaseinu vahtides õhku: seinal olid surnud inimesed, nagu liimitult! Koobas oli vaid ühe-kahe laternaga valgustatud. Seinad olid veel verrega koos... Tundsin iiveldust, ning äkki kuulsin koera niutumist ja keegi karjus ahastavalt ja läbilõikavalt: "Siilik!"

Ruttasin kohale ja nägin, et suur karvane kogu hakkas pimedusse kaduma, nurgas istusid kokkuseotuna ema, Mirjam ja vanaema ning maas lamas liikumatult Siilik!

Olin minestamise äärel, kuid vanaema hüüdis: "Kristiine! Troll löi Siiliku oimetuks! Tule aita meid!"

Jooksin nende juurde ja lõikasin esimese ettejuhtuva noaga köied läbi. Lõigates nägin, millest need tehtud olid – soolikatest! Inimsoolikatest! Nendest hakkas verd jooksma ja siis ma minestasin. Ma olen ju nimelt nõrganäviline.

14. peatükk

Toibudes hakkasin teisi välja juhatama. Kui ema ja Mirjam olid vanaema abil koopast välja viidud, jooksin Siiliku juurde, võtsin ta sülle, ja äkki sain mingi asjaga pähe. Nägin haldjaid kooris nutmas ja sosistamas: "Me ju hoiatasime sind!"

Kui üles ärkasin, nägin koera, kuid ainult luukerena. Hakkasin täiest jõust karjuma, kui märkasin ka selle kõrval olevat luukerelaipa. Ma ei saanud ju midagi teha. See oli haldjate poolt ennustatud – nad ju hoiatasid mind. Aga tegelikult ei hoiatanud: nad tahtsid, et see nii läheks! Raevust pimestatuna pörutasin käega vastu seina ja valu löi mulle aru uuesti pähe. Mu jalge ees oli laip. See oli, see oli – kuid ei tohtinud olla –, see oli KARL!

Kui nägin, et vanaema kandis süles verist Mirjamit, minestasin uuesti.

Kuulsin trolli mõirgamist, tundsin, et midagi kõva langes maha ja kuulsin vanaema häält. Ma ei saanud paremat kätt liigutada. Tundsin, et keegi võtab mu sülle ja viib kusagile...

Nägin unes haldjaid ja nende leina. Nad ütlesid, et saan nende abiga asju veidi muuta. Nende abiga...

See oli uni, aga samas nagu ei olnud ka. See oli nii tõepärane. Kõik helid olid minu jaoks tõesed. Ja siis tuli see haldjas, kes mu voodil oli istunud, ja võttis mul käest kinni.

"Me saame seda veel muuta," ütles ta ja ta viipas oma maailmale, mis oli leinast pime ja laternad põlesid igal pool. "Me saame sinu praegust olukorda muuta. Soovi – ja me täidame selle, kui võimalik! Kaks hinge saame tagasi tuua," ütles ta ja ma soovisingi nii kõvasti nagu suutsin: kaks hinge!...

15. peatükk

Kui uuesti ärkasin, olin vanaema kodus voodis. Kui vanaema nägi, et ma ärkvel olen, sööstis ta mu juurde ja küsis: "Kuidas su enesetunne on? Kõik saab jälle korda.

Mägironijad leidsid ühest koopast su ema ja Mirjami ja viisid nad Oslo haiglasse."

"Aga kus ma olen praegu? Kas trolle polnudki?"

"Ei, nad leidsid ainult paar kivikamakat lume alla mattunult."

"Aga kui mina olen terve ja kui sina oled terve ja ema ja Mirjam on terved, mis siis on? Miks ma voodis olen? Kus Karl on?"

"Karl oli kodus ja sai sellest alles eile teada. Ja eee... kõik ei ole korras. Sina kukkusid raamatukogust tulles maanteel ja murdsid õnnetult jalalu..."

"Kus siis Siilik on?" – "Siilik läks su ema ja Mirjamit otsima ja kui ta koobaste juurde jõudis, siis..." – "Mis siis juhtus?" – "Siilik jäi varingu alla. Ta leiti täna hommikul murtud selgrooga..."

"Ei, siis nad ei saanudki sellega hakkama..." – "Kes?"

"Haldjad. Pärast seda, mis tegelikult juhtus, viisid nad mu oma maailma ja lubasid täita mu soovist nii palju kui võimalik."

"Nad tegid ju siis, mida suutsid," arvas vanaema. "Aga arva ära, mis leiti lumetormis hukkunud Siiliku lähedalt?"

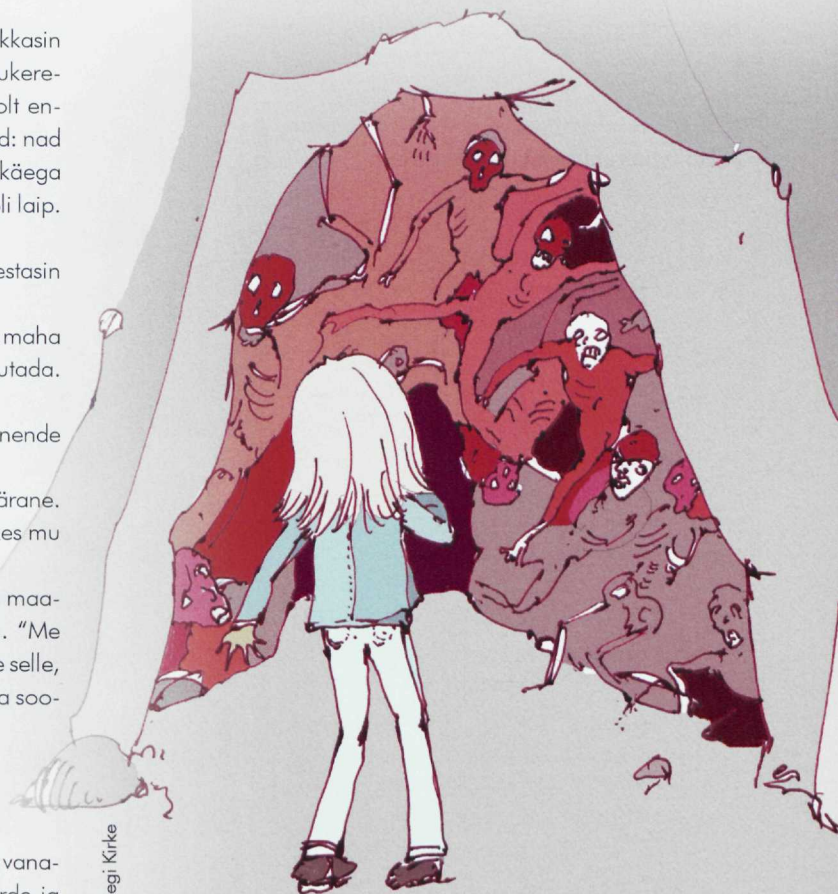
"Noh?" küsisin nuuksudes, kuid samas ka õnnelik olles selle üle, et haldjad jätsid ema, Karli ja Mirjami ellu.

"Nad leidsid seal ühe Siilikuga väga sarnase koerakutsika, kes oli imekombel tormis ellu jäänud, ja tõid selle lohutuseks sulle!" – "Mida!?"

"Jah, ta on Siiliku korvis ja magab. See on väike koeratüdruk. Mis sa talle nimeks paned?"

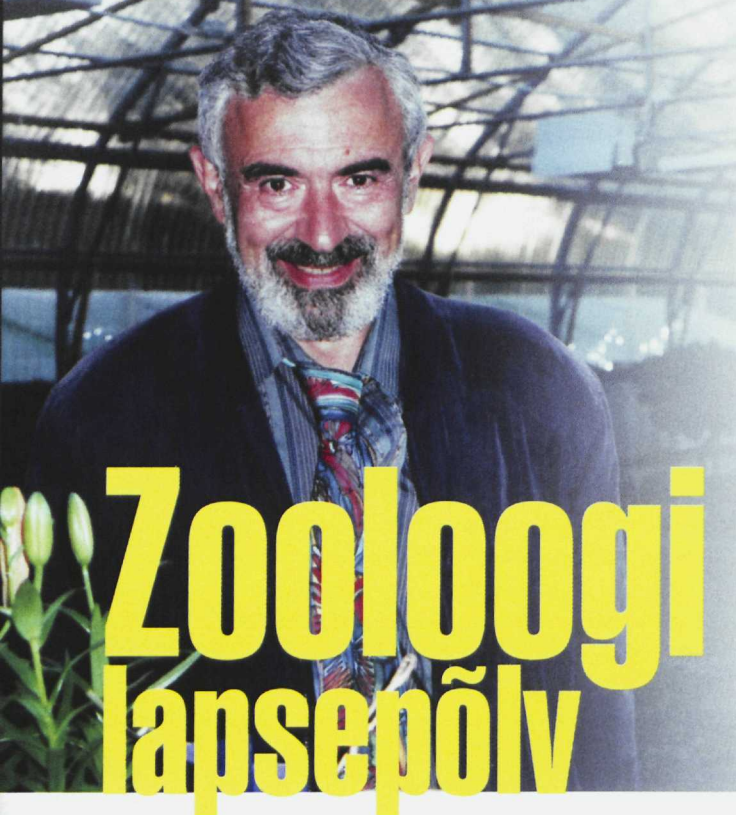
"Ma arvan, et Haldjake sobib hästi!"

LÕPPI! Aga mitte täielik lõpp!

Pildi tegi Kirke

Zooloogi lapsepõlv

Suve lõpus pidasid Tallinna Loomaia asukad suurt pidu: kõigi loomade sõber Aleksei Turovski tähistas üsna ümmargust sünnipäeva. Oleks päris põnev teada, missugune oli Hea Lapse ammuse hea sõbra onu Aleks'i lapsepõlv.

■ Kas loomad huvitasid sind ka väikesest peast ja kui vanalt said oma esimese looma?

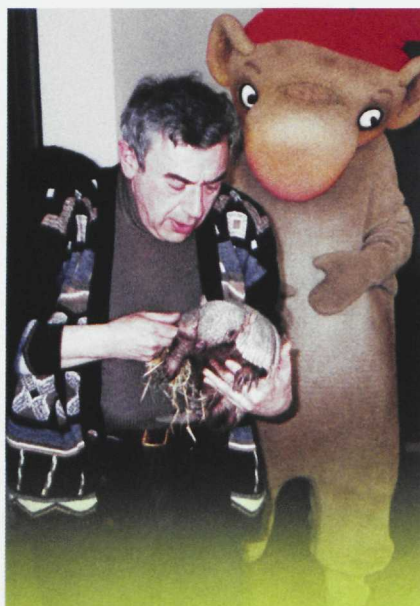
Loomad – sealjuures KÕIK loomad – on mind huvitanud eluaeg! Minu esimene loom oli aga väga noor orav, kellele panin nimeks Juku. Olin siis nelja aastane ja elasin oma perega Nõmmel, kus on palju mände ja sarapuid – rohkesti käbisid ja pähkleid ja muidugi ka oravaid. Oravaema elas oma nelja-viie lapsega suure männi otsas ja läks nendega ühel päeval mööda puudelatvu jalutama. Juku, kes oli kõige pisem, kukkus oksalt maha – pudenes suurde prügikonteinerisse, kus oli palju igasugust prahti. Õnneks oli see kõik kuiv – paberid, pakendid ja muud sellised asjad. Juku püüdis sealt välja ukerdada ja teda märgates kutsusin vanaisa vaatama. Vanaisa pidas krabistajat rotiks – ja neid ta vihkas, nii et haaras kohe lumelabida, et paha närilisega arveid õiendada. Aga kui selgus, et tegu oli pisikesest käbikuningaga, siis võttis vanaisa lisaks lumelabidale abiks veel ühe vana kinga ning aitas oravalapse prügikastist välja.

Panime orava pappkasti ja mu isa (kes polnud küll zooloog, vaid filosoof) õpetas, et loomakesele piima andes tuleb seda veega lahjendada. Nii me siis toitsime oravat, kuni ta

oli võimeline tahket toitu sööma ja ihus juba hammast ka pähklite peale. Sarapuupähklite koortega toime tulemiseks pidi ta ligi kaks kuud trenni tegema! Seni purustasime meie talle pähkleid ja andsime lisaks päevalilleseemneid. Kahe kuu pärast aga oskas ta juba kahe sekundiga pähkleid avada! Kastile, kuhu me orava elama panime, tegi ta päris kähku otsa peale, nii et kui saabus sügis, siis pidime talle uue pesa otsima. Selleks sai ühe vana kasuka varrukas. Puuri Jukul polnud ja et ta toas pahandust ei teeks, tõime talle närimiseks oksti. Järgmise aasta märtsi lõpul hakkas ta väljas käima – ööseks tuli ikka tagasi. Kuid aprillis, kui oravatel on pulma-aeg, otsustas Juku ilmselt perekonna luua ja jäigi vabadusse. Ta elas meie lähistel veel kaua – mäletas ka oma nime ning tuli ja hüppas aeg-ajalt mu õlale küpsisepuru või muid maiustusi norima. Varrukad jäid tema lemmikpaigaks: minu käisesse ta küll ei mahtunud, kuid isa ja vanaisa omadesse küll, ja kuna mu isa oli kangesti kōdikartlik, siis hüples ja itsitas ta Juku varrukatepude ajal mis kole!

Sealsamas Nõmmel näitas mulle isa üht väga uhket ja väga täiskasvanud looma, kelle ametlik nimi on hiilaporbulane, kuid rahvasuu kutsub teda sitasitikaks. Kui nägin seda ilusat tumesinise, metalselt särava seljaga looma enesekindlalt ja rutakalt oma teed minemas, mõistsin kohe, et tegu on täiskasvanud siitikaga. Isa ütles: “Vaata, kui väike ta on – aga täiesti täiskasvanud!” Ja eks see ole nii kõigi loomadega – ka inimestega: kui nad enesekindlalt sibavad ja neil on kogu aeg kangesti kiire, siis on nad kindla peale täiskasvanud...

5-6aastaselt oli mul ka koer – suur ja heasüdamlik saksa lambakoer. Kui me ta kahe ja poole kuusena saime, kandis ta nime Džulbars. Tahtsime seda suupärasemaks teha ja hüüdsime teda kord Barsiks, kord Džuliks, kuid kumbki nimi koerale ei meeldinud. Siis pakkus keegi koerale nimeks Žulik – ja see oli talle meelega järele. Kuid nimi mõjutas koera niivõrd, et kasvades hakkaski Žulik

Pean tunnistama, et siiani meeldivad mulle kõik loomad – nende hulgas pole kunagi igav!

sulitempe tegema: tõi iga päev meie juurde mõne naabri kana. Oi, kui palju sellest pahandusi tekkis! Sellegipoolest olin väga kurb, kui suurde kesklinnamajja kolides pidime Žuliku ära andma: mina olin kuune ega jaksanud temaga jalutada ja vanemad olid pidevalt tööl...

Hiljem, kui olin 7-8aastane, oli mul palju loomi: suured vesilikud, igasugused linnud: leevike, ohakalind, kanaarilinnud; konnad, kärnkonnad, roninastikud... Viru tänava nurgal oleva purskkaevu juurest päästsin ühe roninastiku, kes oli seal kõrkjate ja kuuseokste all ilmselt talve veetnud ja jäi kevadel inimestele silma. Olin siis 5. klassi poiss, kui koolist tulles nägin, et vihased inimesed piirasid nastikut ja togisid teda vihmavarjudega. Talveunest uimane loomake viskles kohkunult nende keskel. Läksin ja võtsin nastiku oma kätte – ja inimesed taganesid hirmuga eemale. Panin loomakese rahumeeli taskusse ja viisin koju. Nastik elas mul terraariumis päris kaua...

Pean tunnistama, et siiani meeldivad mulle kõik loomad – nende hulgas pole kunagi igav!

Tuumakead tumid 2006

Kera-aasta saladuste tumiplaan

Esmaspäev

Ei see koer jänest too,
kes vägisi metsa viiaksei!

Talispäev

Ega koer sinna külasse lähe,
kus ta konfi ei saai!

Kolmapäev

Kes ikka koera saba
kergitab, kui koer ise!

Neljapäev

Mida rohkem koeri koos,
seda vedelam lakei!

Reede

Oled sa üle koera saanud,
sits saad üle hännä kai!

Anna Sahliana

Foto: Bulls Press

Kirjanurk

TERE JÄLLE, HEAD SÕBRAD JA SUGULASED!

Seekord on meil vaja välja kuulutada kahe suvenumbri auhinnasaajate nimed. Tuletame meelde, et Tallinna, Harju-, Lääne-Viru-, Järva, Pärnu- ja Läänemaa lapsed saavad oma preemiad kätte **Kullo Lastegaleriist (Kuninga 6, Tallinn)**, Tartu-, Valga-, Viljandi-, Võru- ja Jõgevamaa laste auhinnad toimetatakse **Tartusse O. Lutsu nim. Raamatukogu Lasteosakonda (Kompanii 3/5, Tartu)**. Kellel on muid soovet, neil palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida.

My Scene 'i nukud võitsid

KELLY KIVIRAND Laekverest, **KAROLIN KOLLOM** Võllest, ja **EVELIN VEIDEMANN** Loksalt. Barbie auto saab **AVELIIS VESKIMÄE** õdedega Türi-Allikult.

Ranna-Barbied võitsid

ALIIDE-MARIE TAEALA Tallinnast, **LISETT ORAS** Keilast, **KADI POLL** Rahingelt ja **KRISTEL JAANUS** Are vallast. Ranna-Kenid saavad **SILVA URM** Tallinnast ja **ELIS RUUS** Elvast.

Ristsõna- CD-d võitsid **ARDE KAI AVESTIK** Tartust, **TRIIN VALDMAA** Jõgevast, **ELAISA ROOBAS** Kehrast, **CHRISTINA KULLER** Tallinnast ja **MARIE RAHNU** Puiatust. Euroriini-CD-d võitsid **KADILYN SIREL-REPO** Harjumaalt ja **ANNI KLAMMER** Lääne-Virumaalt. Ilmariini-raamatud saavad **MARGOT SEPP** Pangodist, **SUSANNA KOGER** Tartust ja **KARIN ORGULAS** Põlvast. Koeraülesannete-preemia saab **MARTIINA VIIL** Tartust, CV-kirjutaja auhinnaraamatu **ANDRES AINSON** Tallinnast.

LEGO Knights Kingdomi tooted võitsid SIIM KELL Tallinnast, **AIVAR VEIDEMANN** Loksalt, **HUGO PAULSEN** Valgast ja **HANS PÖLLUSTE** Paliverest.

LEGO Cliikitsi komplektide võitjad on MERILIN JÕESAAR

Harju-Ristilt, **KÄTLIN KRUUSLA** Mustlast, **BERIT KESKRA** Taplast, **LILI VÕRK** Valjalast, **KAISA KULLAS** Tartust ja **SILJA VUNK** Pärnumaalt.

Hei-hei, Hea Lapse Iugejad! Kui kellelgi vedeleb kodus Lordi, Elava Legendi, Kristjan Kasearu, Terminaatori, t.A.T.u postreid, siis leiduks neile omanik. Vastu võin anda Hilary Duffi, Daniel Radcliffe'i, Emma Watsoni jt postreid. **MARIANNE SOKK**, Soontaga pk. 15, Puka v., Valgamaa 68227.

Tere! Olen 12aastane noor Tartu neu. Sündisin 11.12.93.

Lemmikloomaks on mul oma koer Thempsy. Lemmiklauljat ega -bändi pole. Raamatut ka ei ole, pigem nagu ajakirjad;). Jook on ploomi-mahl ja toit on hiina toit. Näämm!... Ei tarbi alkoholi ega tubakatooteid. Tüdrukud/poisid vanuses 11-13, saatke kirju! **GERTTU BLANK**, Jalaka 40-3, Tartu 50109. Msn on: zhokolade_kohuke@hotmail.com (NB! Ei ole kohuke – msn selline, sest maitseb šokolaadikohuke)

NIMI: Arde Kai
SÜNNIPÄEV: 1. september. 1995
VANUS: 11
TÄHTKUJU: Neitsi
RATE: tydruk98FEIM: tydruk89
HEI: roosike111

MSN: ardekai@hotmail.com
E-POST: ardekai.aviestik@mail.ee

ADDRESS: Arde-Kai Avestik, Soinaste 6-1, Tartu 50411
SOOV: leida toredaid 10 - 13a. kirjasõpru üle Eesti! Tüdrukuid! NB! Eriti need, kes elavad Tartus, meilige! Jään kirju ootama!!!

NIMI: Helen Saar
SÜNN: 08.10.1995
VANUS: 10
KOGUN: Nexuse, Britney Spearsi, Paris Hiltoni pilte/plakateid jm. lahedad seoses nendega..

LEMMIKBÄND: Nexus
RATE: NINJAGIRL
SOOV: leida igas vanuses tüdrukutest kirjasõpru
ADDRESS: Põlvamaa, Mikitamäe vald 64301
NB! Kui sul on kodus Nexuse, Britney, Parise pilte/plakateid jm. huvitavat, siis saada need kindlasti minu poole teele! Oleksin väga tänulik! Vastu võin anda nt. Christina Aquilera pilte, aga kui sa tema pilte ei kogu, siis kirjuta ratesse ja ütle oma lemmik!

NIMI: Eva Kingu
ADDRESS: Uus 3-1, Tudulinna, Ida-Virumaa 42202
LEMMIKSÖÖK: magustoidud, krabipulgad
LEMMIKLOOM: kass
LEMMIKBÄND: Lordi
SOOV: leida igas vanuses kirjasõpru (tüdrukuid)

Tere, rahvas!

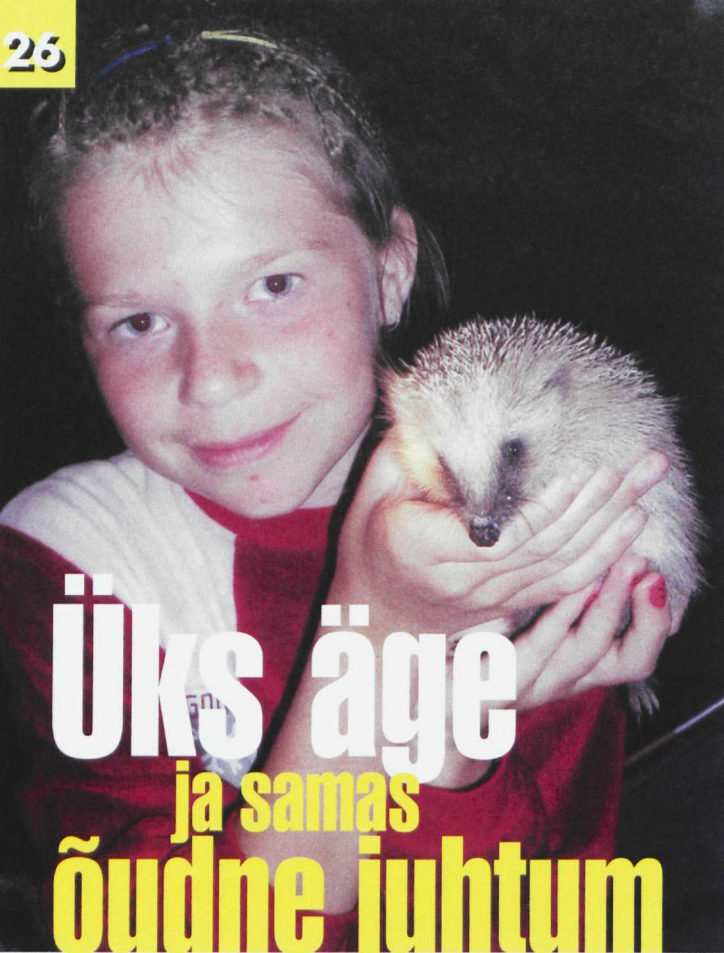
Kirjutage ilusale plixile!
NIMI: Madli Kumm
VANUS: 16 a
TÄHTKUJU: Jäär
LEMMIKLOOM: skorpion ja panter
JUUSTEVÄRV: pruun
SILMADE VÄRV: pruun
LEMMIKVÄRV: punane
RATE: BEIB16
SOOV: leida kirjasõpru vanuses 16 -20. Palun kriblage!
ADDRESS: Nõmme tee 99, Tallinn 11317

NIMI: Helena
PEREKONNANIMI: Kaju
ADDRESS: Kooli 1 - 8. Tudulinna, Ida-Virumaa 42202
ÕDE-VEND: Sigrít ja Siim
LEMMIKLOOM: hamster, kass
LEMMIKBÄND: Elav Legend, Blacky
LEMMIKSÖÖK: krabipulgad
LEMMIKTEGEVUS: ujumine
SOOV: leida igas vanuses tüdrukutest kirjasõpru

ALGAB UUS STEN ROOSI muinasjutuvõistlus!

Kõik, kellele meeldib muinasjutte välja mõelda ja kirja panna, on teretulnud osa võtma Sten Roosi muinasjutuvõistlusest! Sten oli Haapsalu poiss, kes raske haiguse tõttu pidi peaaegu poole oma lühikesest elust veetma ratastoolis. Tema hobideks olid muusika ja muinasjutud, mida ta ka ise paberile pani. 6. septembril, poja sünniaastapäeval, kuulutavad Steni vanemad – nüüd juba 15. korda – välja üle-eestilise muinasjutuvõistluse, millest on kutsutud osa võtma kõik kuni 15-aastased õpilased. Võistlustööde ärasaatmise tähtaeg on 20. detsember 2006, võitjate autasustamine toimub aga traditsiooniliselt aprilli algul – Hans Christian Anderseni sünniaastapäeva paiku. **Muinasjutud tuleb saata aadressil: Ann ja Ants Roos, Endla 2b - 1, Haapsalu 90503.**

Üks äge ja samas õudne juhtum

Mina ja mu hea sõbranna Meeli ööbisime meie ajas telgis. Me kartsime seal tegelikult õudsel. Järsku tundus, et keegi on aias marjaraksus. See tuli aina lähemale ja käis mitu ringi ümber meie telgi. Otsisin hiirvaikselt välja oma mobiili ja vaatasin, et kell oli umbes pool kaks öösel. Järsku hakkas keegi – kes teab, kes! – end telgi alla toppima. Me lausa värisesime ja ma veeretasin end Meelile lähemale, sest see “keegi” oli juba minu lamamiskoha all.

Upitasin end Meeli kõrva lähedale ja ütlesin talle, et kardan – nii vaikse sosinaga, et seda poleks keegi kuulda saanud. Aga see tundmatu turtsatas selle peale ja hingas kõvasti ning oli varsti juba telgi keskosa all. Me arvasime igasuguseid asju: äkki on see inimene, kes topib kätt meie telgi alla, või rebane või mutt või mingi muu olevus. Võtsin siis julguse kokku ja panin taskulambi põlema, et järsku see ehmatab teda, kuid ei!

Helistasin siis ema mobiilile ja õnneks oli mu pere veel üleval, sest nad vaatasid mingit filmi. Sosistasin emmele: “See turtsub... see muudkui liigub ja on justkui telgi üles kergitanud.” Emme ütles, et minge välja, sest see võib olla siil. Läksime ja võtsime taskulambi ka kaasa. Alguses oli jube, kuid kui me telki kergitasime, siis nägime maailma KÕIGE ARMSAMAT VAATE-PILTI, sest seal oli PEOPESA SUURUNE SIILPOEG! Ta oli nii armas, et jäime teda vahtima. Siilipoeg turtsus ja tõstis nina üles. Helistasin siis uuesti emmele ja ütlesin, et tal oli õigus. Kutsusin teda koos mu õega ka siili vaatama. Enne teiste tulekut aga katsetasime siili sülle võtmisega. See ÕNNESTUSKI! Kui mu õde ja ema tulid, siis oli neil kaasas kopsikuga piima ja fotokas.

Pärast võtsime siilikest kõik sülle, andsime talle piima ja tegime pilti. Siil ei turtsunudki enam ega kartnud meid ja lasi isegi endale pai teha! Suurest piimajoomisest läks tal pärast vist kõht natuke lahti, nii et Meeli püksid said natuke pruuniks...

Naljakas ju, aga see oli vist kaki! Hiljem lasime siilikese lahti ja ta vudis kiiresti rohu sisse. Meil oli nii hea meel!

Jätsime piimakopsiku sinna ja hommikul oli see tühi.

Triibu-Liine, mida Sina sellest loost arvad? Saatsin pildid ka, et saaksite kõik siiliga lähemalt tuttavaks.

Iiti-Patrik Järve Türlit

Triibu-Liine vastus:

Armas Iiti-Patrik,

minul on ka hea meel, et see õudne lugu nii lõbusalt lõppes! Praegu on see siilipoeg kindlasti juba paras okaskera, kes kõigest jõust püüab naha alla rasva koguda ja valmistub talveunne jääma. Okaskerale mõeldes tuli mul tahtmine väikest röömulaulu kirjutada – ja siin ta siis on!

Naerutera

Kord pilve käest sai kodi kuldne päike ja lausa väänles naerutujus kanges – ei märganud, et naerutera väike maa peale ühe kiire küljest langes.

Kõik naerma puhkesid – nii kassitapud kui kassikakud kui ka vanad kassid. Ja beebi jalas vankris naersid papud ja onu jalas hirnusid kamassid.

Nii palju sära oli naeruteras, et karu kihvad helkima löid koopas, siil püksus naerda, kuigi oli keras, suu kõrvuni, konn naeris rattaroopas.

Ei möödunud naerutera ükskõik kellest, maal naersid Maalid, linnas Liilid-Juulid. Metsjänes moka lõhki naeris sellest, et herneks hirnusid end püssikulid!

Väikese söödava siili retsept

Vahvale siilijuntsule mõeldes võime teha endale pisikese pidusöögi.

Selleks on vaja:

- * kukleid
- * juustutükikesi, viinamarju, tikreid ja muudsuupärast
- * hambaorke või võileivatikke

Pane iga hambaorgi otsa mõni hea palake: juustu- või singikuubik, mõni mari vms. Kinnita hambaorgid kukli külge nii, et palake jääks vastu siili “selga”, orgiotsad aga jääksid püsti nagu päris siilil. Tee igale sõbrale üks selline kuklisiin. Seda siilid sööksid... kui saaksid!

Lotte jälle laste seas!

Atsakas kutsikatüdruk Lotte, kelle kirevaid seiklusi meie multikasõbrad kohe kindla peale veel väga hästi mälevad, on jälle meie juures tagasi!

Vahepeal polnud teda siinmail näha, ju ta siis käis kuskil oma asju ajamas – eks koerte eraelu taha ka elamist!

Õnneks pole ta vahepeal suureks laisaks peniks kasvanud, vaid on jäänud endiselt rõõmsameelseks ja teadmishimuliseks sabaliputajaks.

Küllap on see uudishimu pärlilik – nagu mäletate, tegeles ka Lotte auväärt isa põneva tööga – leiutamisega. Koer tunneb koera! Uue filmi pealkiri – “Leiutajateküla Lotte” – ütleb aga otse välja, et kutsikaplika kodukülas leidub leidureid nagu kirjuid koeri!

Kus rahvast palju koos, seal kiputakse ikka võistleva ja konkureerima. Missuguseid võistlusi korraldatakse leiutajatele? Võite kindlad olla, et tegu pole mingite pesupulbritalongide või pudelikorkide korjamise konkursiga, vaid soliidse leiutamisevõistlusega, mille läbi selgitatakse igal aastal välja kõige leidlikum leiutaja, kelle meistritööst on külarahval kasu. Lotte isa Oscar, kelle käpad on iga töö peale hakkamas, on selle iga-aastase võistluse mitmekordne laureaat. Kuldsete käppade ja helge peaga peni, mis seal salata! Igaüks meist tahaks endale koju sellist sõpra!

Seekordseks võistluseks on teisedki leidurid kõvasti kodutööd teinud – üks uudismasin on parem kui teine, teine

Triibu-Liine aga ootab teie vastuseid “Leiutajateküla Lotte” stsenaariumi autori kohta 5. oktoobrini! Õigete vastajate vahel loosime välja Lotte-loterii suveniire!

jälle parem kui kolmas ja nii edasi ja nii edasi. Nagu seda sorti ürituste puhul tihti juhtub, ei suuda külarahvas ise parimat leiutajat välja validagi – selleks on vaja Tõusva Päikesee Maa mesilast Susumut. Susumu toob külasse värsket ja sportlikku mesilasverd ning õpetab teistelegi oma võitluskunsti – judot. Sellist mesilast oleks hädasti vaja igasse kodusse ja kooli!

Ei hakka me tervet filmi ümber jutustama – ja ega seda olekski võimalik teha, sest filmikunsti elamuse saamiseks peab Lotte ja ta sõprade seiklusi igaüks ikka ise vaatama!

Kui eelmises Lotte-filmis kuulus sõnaõigus peamiselt jutustajale, siis “Leiutajateküla Lottes” kõnelevad kõik tege-lased ise enda eest. Nimiosalise teksti loeb Evelin Pang-Võigemast, teiste häälte taga on samuti meie head ja paremad näitlejad: Anu Lamp, Peeter Oja, Lembit Ulfsak jpt. Joonisfilmil režiissöörideks on Lotte vanad sõbrad **Heiki Ernits** ja **Janno Põldma**.

Stsenaariumi autorit tunnevad meie lugejad kindlasti ka une pealt... Ootoot, kas Lotte leiutaja oli **Jaan Rannap**, **Ellen Niit** või **Andrus Kivirähk**? Vihjena olgu öeldud, et kevadel sai seesama kirjanik Nukitsa peapreemia.

1. septembrist alates saab “Leiutajateküla Lotte” vaadata **Tallinnas Coca Cola Plazas**, **Tartu** kinos Ekraan ja **Narva uues kinomajas**, kus filmi näidatakse venekeelsete subtiitritega. Hiljem jõuab Lotte-film ka teistesse Eesti paikadesse ning vahvat koeratüdrukut hakkab sõidutama isegi Kinobuss.

Teine kimp – rõõmus ja rääksiline nagu linnukese mure

Esimene bukett – suur ja sügiskirev

Küllap igaüks mäletab – kas või uduselt – oma elu esimesi raamatuid. Viimasel ajal tehakse mudilaste-raamatud nii tugevast materjalist, et neid võib kuskil riulis hoida mitukümmend aastat – kas või oma lapsele ja lapselapsele lugemiseks! Viiskümmend aastat tagasi see nii ei olnud: enamjagu lasteraamatutest oli õhemad kui mõne söögimaja menüü, ja kaaned olid neil samuti joonistus-paberi paksused, seepärast on neid vaid vähestes peredes veel alles. Minulgi on neid kahjaks üpris vähe – kuid see-est jäi nii mõnigi raamat koos piltidega eluajaks meelde. Näiteks Ralf Parve “Tahan ruttu kasvada”, Ellen Niidu “Kuidas leiti nääripuu”, Feliks Kotta “Metsapere laulikud” ja Ella Tare “Malle tahab arstiks saada”. Viimase raamatu vahvate piltide mõjul mõtlesin mõnda aega ise ka arstiametile: kas poleks tore ravida terveks kõik, isegi kaisukaru, kes teadagi on üks suur maiasmokk! “Aga Malle hüüab talle: / “Karu, pea piiri, – / muidu teen ma tõesti sulle / lõpuks veel klistiiri!” Arstiksaaamise-raamatu lõpus oli ilus pilt, kus punarätiga põrsatalitaja hoidis pisikest roosat notsut süles. Küll ma seda pilti imetlesin, kuigi salm selle juures kõlas natuke veidralt: “Tea, et stalinlikul hoolel / õpid, kasvad suureks, / ja siis julgelt asud tööle / Liidus, rahva juures.”

Mudilasteraamatus on pildid ikka kõige tähtsamad, selge see. Aga ega mudilased pilte vaadates tavaliselt tunne üldse huvigi selle vastu, KES need pildid joonistas.

Hiljuti käisin Rahvusraamatukogus **Asta Venderi** näituse avamisel. Eks kutse sain ikka sellepärast, et Asta Vender on teinud pildid mu raamatutele “Pool koera”, “Kirju liblika suvi” ning “Pille, Madis ja teised”. Muidugi teadsin, et kunstnik on kujundanud veel väga-väga paljusid raamatuid, kuid näituse-saali sisse astudes leidsin end äkki oma lapsepõlvemaalt: selgus, et enama jao mu esimestest raamatutest oli kujundanud Asta Vender koos Olev Soansiga! Usun, et meie lugejate isad-emad võivad öelda sama: Vender on joonistanud pildid Heljo Männi “Pillerpallile” ja “Väikestele võililledele”, Viivi Luige Leopoldi-raamatutele, Silvia Truu Silja-sarjale ja veel paljudele mitme aastakümne laste lemmikteoste.

Viimasel ajal on Asta Vender hakanud ka raamatuid kirjutama ja kes teab, missugused kannapöörded energilisel ning nooruslikul kunstnikul veel plaanis on!

1. septembril, tarkusepäeval, tähistab Asta Vender oma 90. juubelit.

Kui kõik päris ausalt südameilt ära rääkida, siis arvasin ma väikest peast, et Jaan Rannap – see kirjanik – on üks hiiglasemas mees, kes vaatab nii lapsi kui ka suuri inimesi kuskilt kõrgemalt ja seepärast paistab talle kõik natuke naljakana, nagu oleks inimeste puhul tegu tibatillukeste sipelgatega, kes kuivanud männiokast tassides kujutavad ette, et tassivad soliidset palki... Koolitüdrukuna ajakirjast Pioneer Rannapi jutte lugedes see tunne tekkis – mõtlesin, et küll oleks tore, kui kõik õpetajad oleksid sama sorti inimesed, kes ka pahandustele suudavad läbi naeru ja nalja reageerida. Onu Jaani “Koolilood” peaksid olema õpetajatele kohustuslik kirjandus!

Nagu paljud Hea Lapse sõbrad ja sugulased praegu, nii saatsin minagi koolipõlves lasteajakirjale oma jutte ja luuletusi ning olin rõõmus, kui need ilmusid. Aga ühel heal päeval saabus Ruila kooli ajakirjanik, kes oli mu laule ja lugusid lugenud ning tahtis nende autoriga tuttavaks saada. Oma nime ütles ta kiirustades ning vaikselt ja ma ei julgenud tunnistada, et ei saanud sellest aru. Mees oli lehvivate heledapoolsete kunstnikujuustega, mitte eriti pikka kasvu ja mõnusa koduse jutuga, nii et vastasin päris kartmatult kõigile ta küsimustele. Jutud aetud, jäin päevi, nädalaid ja kuid ootama – tollal, 1960-ndatel aastatel, võttis uue numbri ilmumine aega peaaegu kolm kuud. Aga kui intervjuu lõpuks ilmus, siis leidsin selle alt ajakirjaniku nime – Jaan Rannap!

Oh sa poiss, kui kahju mul oli, et ei olnud taibanud kohe, kellega vestlesin – olin kindel, et Jaan Rannapile endale oleksin rääkinud palju huvitavat juttu! Ja pealegi oleks mul olnud temalt endalgi üht-teist küsida... Võttis kohe meele kurvaks! Aga kui mõned aastad olid mööda läinud ja ma ühel ülikoolisuvel läksin sinnasamasse Pioneeri toimetusse tööle, siis oli Jaan Rannap ikka seal ega olnud põrmugi muutunud, ning õige pea saime temaga isegi sina peale! Sain teada, et Jaanil on kaks tütart ja koer, kellest ta väga hoolib (nii tütardest kui ka koerast, loomulikult!), et ta on kirklik kalamees ja agar seeneline...

Sellest ajast on palju lumesid sulanud ja rohkesti vett merre voolanud. Jaan Rannap on juba mitu head aastat ajakirjanikutööst prii ja juuksed on tal tublisti heledamaks muutunud. Kuid huumorimeel ja huvi looduse vastu on Rannapil ikka endiselt alles.

3. septembril, kui Jaan Rannap tähistab oma 75. sünnipäeva, võiks kõik tema suured ja väikesed austajad võtta koduriulist või raamatukogust ühe tema raamatu ja seda mõnusasti üksteisele ette lugeda. Valik on suur: “Musta lamba matused”, “Nublu”, “Topi”, “Viimane valgesulg”, “Koolilood”, “Loomalood”, “Nelja nimega koer” ja nii edasi ja nii edasi. See oleks vahvale onu Jaanile sünnipäevakimbu eest!

Leelo Tungal

VIHMAMARJUST

Renoir vihmavarjud

Vana Kreeka

Väsi laaman

kaitseks ja seisuse näitamiseks. Vihmavarju loeti seega pigem naiste aksessuaariks.

Hiinlased olid aga esimesed, kes hakkasid pabervarje vahatamise ja lakkimisega veekindlaks töötleva.

Kuna vihmavarju peeti rohkem naiste viguriks, siis oli ju vaja üht julget meest, kes vihmavarju kasutama hakkaks. Ja selleks julgeks ning praktiliseks meheks osutus 18. sajandi alguses kirjanik ja rändur Jonas Hanway, kes julges Inglismaal avalikult vihmavarju kasutada, kuigi tema üle naerdi ja tema märjaks saamise kartust suisa mõnitati ning inglise džentelmenid hakkasidki hiljem oma vihmavarje Hanwayks kutsuma. Esimene vihmavarjupood avatigi Londonis 1830 ning selge see, miks just Inglismaal, sest seal juba vihmast puudust ei tule. Kui satud kunagi Londonisse, siis astu läbi New Oxford Street 53, sest seal asub esimene vihmavarjupood siiani.

Varasemad vihmavarjud olid valmistatud puust või vaaluust ning varjuks oli laamanahk või hoopis õlitatud lõuend. Vihmavarjude käepidemed tehti eriti haruldasest eebenipuust. Kaasaegselt tuttava terasraamistikuga vihmavari leiutati aga 1852 inglasest terasevabrikandi Samuel Foxi poolt.

Ning Inglismaal on ju pärit ka kuulus raamatukangelanna, keda ilma vihmavarjuta ette ei kujuta – Mary Poppins.

Ära siis vihmavarju, millel on nii auväärne ajalugu, koju unusta!

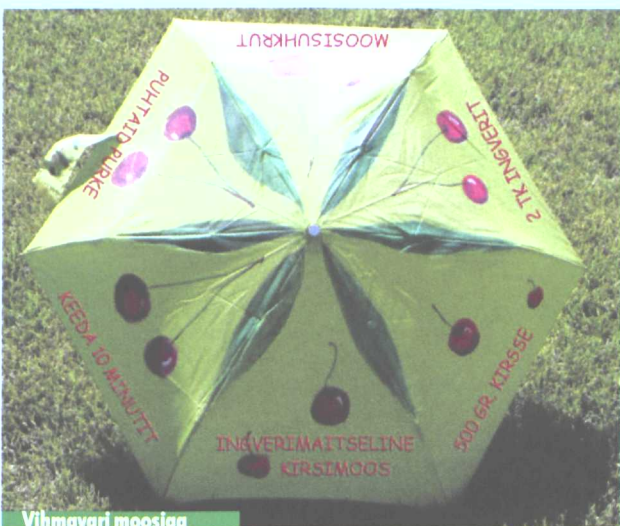
Seekord on sul võimalus maalida ja joonistada endale päris oma unikaalne vihmavari.

Vihmavarjuga on ju alati nii, et kui see on kaasas, siis naerab terve päeva taevas päike, ja kui sa vihmavarju koju unustad, siis on kindlalt paduvihma oodata. Tegelikult on see vahel nii tülikas ja sügisel ometi hädavajalik kaaslane ligi 4000 aastat vana.

Vihmavari (mida tollal küll lihtsalt varjuks nimetati) leiutati ligi 4000 aastat tagasi. "Umbra" tähendabki ladina keelest varju. Sellest ladinakeelsest tüvest on tuletatudki inglise keelde sõna umbrella.

Juba antiik Kreeka ja Egiptuse maalingutel hoiti peade kohal vihmavarjukujulist eset, rohkem oli see tollal päikese-

Vihmavari moosiga

Pisut juhendamist ...

Kui teeme oma vihmavarju lahti – olgu see siis roheline, kollane, taevakarva, must või valge – siis võime seda vaadata kui tühja lõuendit, mis ootab täitmist.

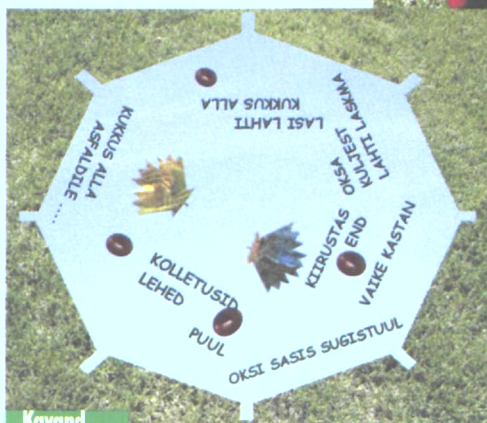
Ja terve maalimise – joonistamise ajal hoiamegi vihmavarju lahti.

Tavaliselt on vihmavarjud vutlaris kokkupanduna – pisut kortsus ja kui sind kortsud segavad, siis võid vihmavarju enne kujundama asumist märjaks teha ning lasta sel lahtiselt ära kuivada.

Kui oled osav ja endas kindel, siis võid kohe vildikatega vihmavarju peale joonistama hakata, arvesta siiski sellega, et veekindlat vildikajälge kahjuks niisama lihtsalt enam ära ei saa kustutada, kui midagi peaks nässu minema.

Soovi korral võid enne paberile visandi teha. Nagu näed, jaguneb vihmavarjuring omakorda sektoriteks, olenevalt vihmavarju suurusest võib sektoreid olla 6 ja enam.

Siis fantaseeri ja planeeri, kas soovid teha igasse sekto-

Kevad

Vihmavarju maalimiseks – joonistamiseks läheb vaja:

- * Ilusat päikesepaistelist ilma
- * Ühevärilist, soovivatult heleda tooniga vihmavarju
- * Tumedatoonilise vihmavarju korral kasuta metallitoonides veekindlaid vildikaid – näiteks hõbedat, kulda, valget
- * Veekindlaid viltpliiatseid
- * Tekstiilivärve või tekstiilivildikaid, pintslit, veetopsikut
- * Fantaasiat
- * Luuletusi inspiratsiooniks
- * Oma sõnumit
- * Kannatust, sest tekstiilivärvid tahavad veekindluse saavutamiseks kuivada kaks päeva.
- * Ja kõige lõpuks: näitusepäevaks on vaja üht toredat vihmast sügisilma, et saaks oma maalitud-joonistatud vihmavarju lahti lüüa ja selle all kenasti kuivaks jääda!

Picasso unistus

risse erineva pildi või tahad teha ühtse temaatikaga vihmavarju kujunduse.

Kujundamiseks võid kasutada nii vildikaid kui tekstiilvärve või siis mõlemat korraga.

Tekstiilvärvide puhul loe kindlasti kasutamiseõpetust ja jätta meelde kuivamise aeg.

Tekstiilvärve saab veega lahjendada, kuid ole hoolikas, et värv mööda varjupinda jooksma ei hakkaks.

Kui vihmavarju kujundamise inspiratsiooniks sai sul sügisluuletus, siis võid selle oma vihmavarjule ka kirjutada – teistel lõbus lugeda.

Mina kirjutasin oma vihmavarjule kirsimoosi retsepti.

Ning lõpuks tuleb see päev, kus vihmavari saab esimesed vihmariised ja kohe saab selgeks, kas kasutasid ikka veekindlaid värve!

Hobuse kannatlikkusega õpetaja

Õpetaja elukutse nõuab kahtlemata nii suuri teadmisi kui ka kannatlikkust: ega 's õpilased ole vennaksed! Mõni haarab teadmisi lausa lennult, mõnel läheb kõik ühest kõrvast sisse ja teisest välja. Maailmameistri-võistlusi kannatlikkuse alal pole küll korraldatud, aga ilmselt jääks rekord eelmisse sajandisse, kui sakslasest matemaatikaõpetaja Wilhelm von Osten ilmutas ühe õpilase koolitamisel lausa hobuse kannatlikkust.

Von Osten hakkas selle erandliku õpilasega tegelema alles pärast seda, kui oli kooliga hüvasti jätnud ja pensionäripõlve pidama hakanud. Esiotsa oli vana õpetaja mõelnud küll pensionile minnes tegelda hobusekasvatusega, kuid õpilase Hansuga kohtudes lõi pedagoogiveri temas pulbitsema. Hansu tundis peatselt kogu Saksamaa ning 1904. aastal sõitis von Osteni imekoolipoissi eksamineerima koguni tollane haridusminister.

Minister jäi Targa Hansuga küll igati rahule, aga ülikooli Hans siiski ei pääsenud. Ükski maailma ülikool ei võta ju vastu hobuseid!

õelnud ta vastuseid oma soliidse hobusehäälega, vaid kasutas numbrite teatamiseks kapja.

Kabja-arvutiit ruttasid imetlema nii õpetlased kui ka tsirkuseartistid, nii loomaarstid kui lihtsalt uudishimulikud inimesed, ja keegi ei pidanud pettuma: hobune, keda hakati kutsuma Targaks Hansuks, koputas kabjaga kuus korda vastu maad, kui ta ette asetati kell, mille osutid näitasid kuut, ning tundis ära ka väikeste müntide numbrid. Von Osten oli hobusele selgeks õpetanud isegi morsetähestiku!

Haridusminister ja paljud teised tähtsad tegelased jäid küll Targa Hansu teadmistega rahule, kuid lõpuks ilmus välja tõsine psühholoog Oskar Pfungst, kes pikkade ja põhjalike katsete järel tegi kindlaks, et Hans vastab õigesti ainult nendele küsimustele, mille vastust küsija teab juba ette, ning kõige osavamini arvutab hobune ikka siis, kui katsete juures viibib ka tema õpetaja. Pfungst tunnistas küll, et Hans vastas õigesti ka küsimusele, mis olid kirjutatud tahvlile ja mida von Osten ei saanud näha, aga sellegipoolest eitas ta seda, et hobune suudab iseseisvalt arvutada. Ühe katse ajal saatis psühholoog õpetaja sirmi taha ning esitas Hansule ise küsimusi – ja võta näpust! – vastused olid ikkagi täpsed. Kuid ka see ei suutnud Pfungsti ümber veenda: ta oletas, et von Osten võis Hansule märku anda näiteks kas või hingamispausidega, mida inimkõrv ei suutnud tajuda, hobuse ergas kuulmismeel aga küll.

Võib-olla oli tõepoolest neljajalgse õpilase ja ta õpetaja vahel mingi eriline telepaatiline side? Või suutis õpetaja kannatlikkus imet teha?

Kui kaks sajandit tagasi elanud Tark Hans ei osanudki tegelikult liita ega lahutada, ruutjuurte võtmisest rääkimata, siis kinnitas ta siiski seda, et hobused on intelligentsemad ja taiplikumad, kui inimesed seda arvatagi oskavad. Eriti siis, kui õpilase ja õpetaja vahel tekib usaldus ja teineteisest lugupidamine.

Alma Stern

Neljajalgne nupumees

Von Osten oli Hansu ostnud Venemaalt, kus nõtkete jalgadega ja arukate silmadega orlovi traavel talle kohe meeldima oli hakanud. Mees märkas oma imestuseks, et hobune sai aru kõigest, mida talle öeldi, ning ajaviiteks hakkas von Osten talle koguni muinasjutte lugema. Kurbi lugusid kuulates muutus Hansu ilus hobusenägu nukuraks, õnneliku lõpu puhul aga hirnus ta rõõmsalt ja pörutas lõbusasti kabjaga vastu maad. Vana matemaatik hakkas Hansule ka arvutamist õpetama, ning hobune osutus sel alal üliandekaks: algul õppis ta liitma ja lahutama, siis sai selgeks ka korrutamise ja jagamise ning mõne aja pärast oli võimeline isegi kahe arvu summast ruutjuurt välja arvutama. Muidugi ei

Suur vahetund

Suvised töökogemused

Ma mõtlesin, et ma kirjutan teile oma töökogemusest. Juunikuu numbris küsiti nõu, et kust võiks saada informatsiooni töö otsimisel. Tšekkasin selle aadressi järgi, mida te soovitasite ja leidsin ühe enda arust sobiva koha. Üks haljastusfirma pakkus seal noortele tööd, aga seal tingimustes polnud vanust kirjas. No ja siis ma saatsin seal meili, et kas saaks tulla ja palju palka saaks jne. Vastati mulle, et alates 16-aastaselt saab minna sinna tööle, aga mina olen 13, nii et jäi ära. Lõpuks jõudsin järeldusele, et ega kolmeteistaastane kuskile ikka niimoodi ei saa: töötajate vanus peab ikka algama alates kuuteistkümmnest eluaastast... Aga see on ju nõme! Küsisin, et järsku ikka saab mu sõbranna ema juurde tööle, kuna seal juba mingid lapsed olid. Ja saingi! Ma pidin seal litreid kaaluma. nõo pe tuubidesse panema ja me pidime veel sõbrannaga selliseid väikesed kalliskivi moodi asjakesi lugema

Silva Urm Tallinnast

Kristel Jaanus Pärnumaalt

Kelly Kivirand Laekverest

Avelis Veskimäe Türilt

Karolin Kollom Koselt

ja pakkidesse panema. Aga neid kalliskive pidi olema 100 tükki pakkis, ja päris raske oli neid sinna panna. Nende kalliskivide läbimõõt oli umbes 1 mm. Me olime jõudnud ainult 5 pakki kahepeale ära teha, kui meile õnneks toodi nõo pe ja pidime hakkama neid tuubidesse panema. Vot see oli lahe! Ja palka saab ka päris normaalselt. Seal saab 20 krooni tunnis. Oled 5 tundi tööl ja saad sajase kätte. Mulle igatahes meeldis!

Lisett Keilast

Supernooruslik Superman tegutseb jälle!

Kas teate, et tele- ja kino ekraanidel superlaineid lõõnud fantastilise noor mehe mõttesid välja kaks teismelist Ohio poissi – Joe ja Jerry? Üliinimlikest võimetest on ju inimesed muinasjuttudes unistanud juba sajandeid, kuid nende poiste tegelasel oli õnne lennata kõrgele, kaugele ja... kaua. Nimelt sai Supermanist 1938 koomiksikangelane ning 1952 – 1956 tegutses mees juba telesarjas “Supermani seiklused”. Esimene suur Supermani-film valmis 55 aastat tagasi – aastal 1951. 1978. aastast alates tõi see roll maailmakuulsuse elegantsele Christopher Reeve’ile, kes oli näo poolest üksjagu sarnane Barbie-nuku sõber Kenile... Muidugi sobis koomiksikangelane peamiselt ka telesarjadesse, kuid nüüd tegutseb ta jälle kinolinadel. Kuidas sobib kangelase rolli noor näitleja Brandon Routh, seda saab igaüks kinos järele uurida.

Barbie’le näib igatahes uus Superman meeldivat – ega muidu oleks tema sõprade sekka äkki tekkinud vapper poiss-nukk!

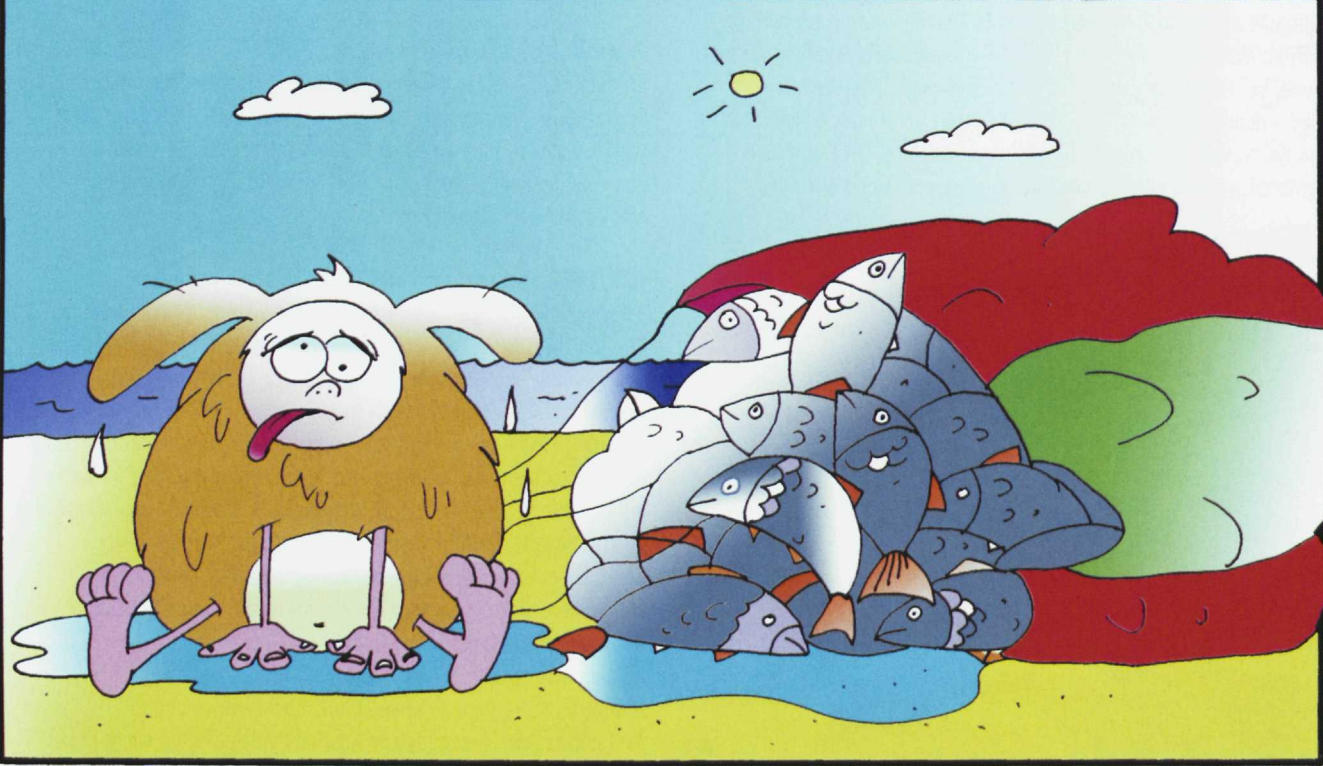
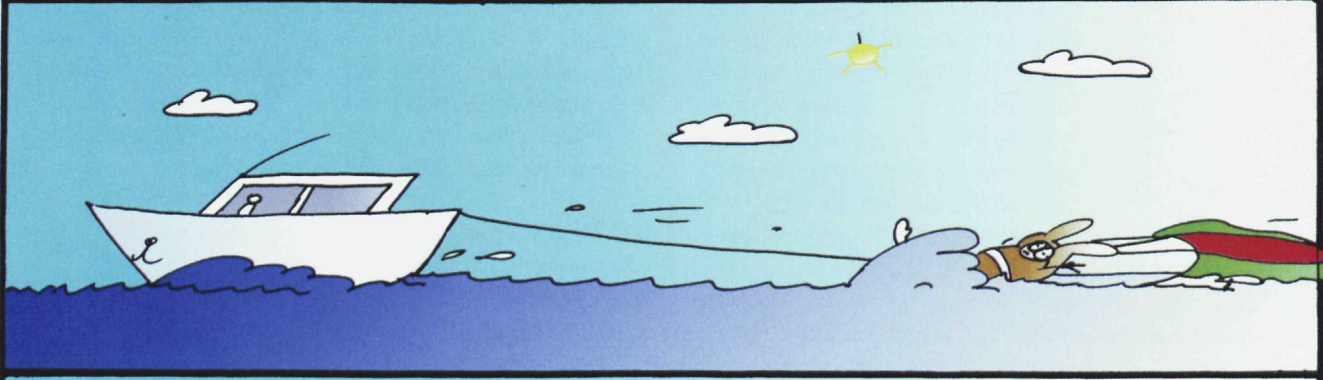
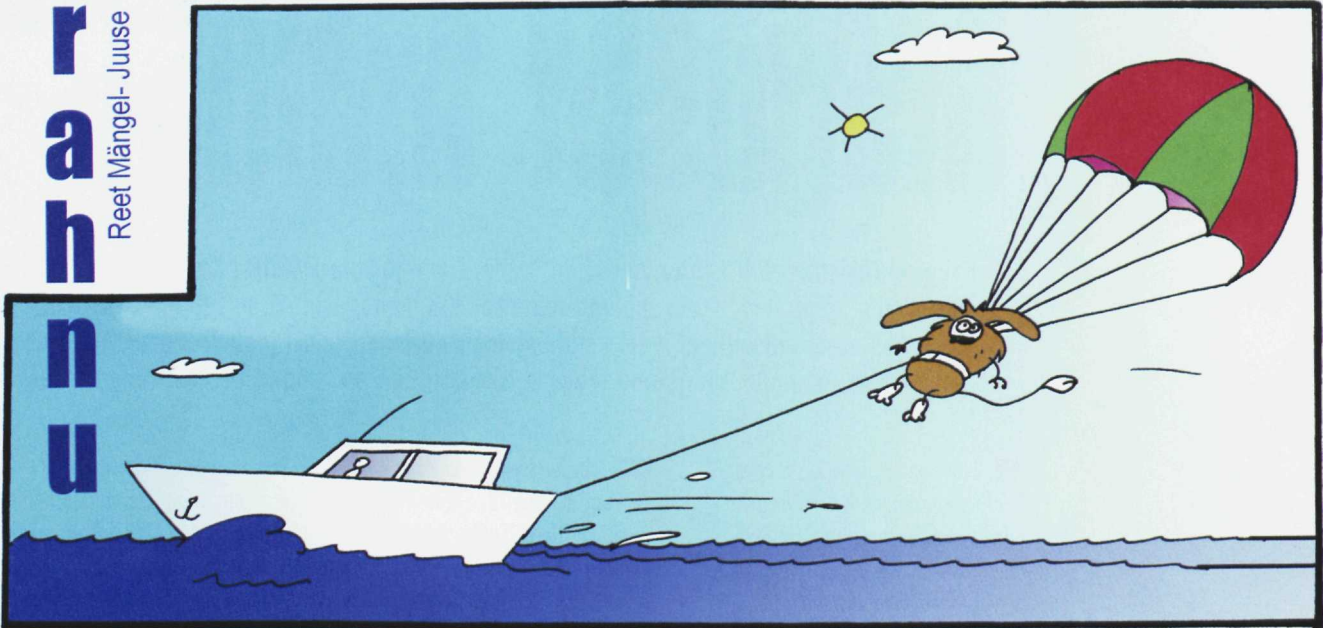

**Mis aga juhtuks,
kui Supermanist saaks kooliõpetaja?**
Pange aga kujutlusvõime tööle ja joonistage ning kirjutage meile sellest!
Parimate kirjutajate-joonistajate vahel,
kes saadavad oma fantaasia viljad toimetusse
enne **5. oktoobrit**, loosime välja
5 Matteli Supermani!

**r
a
h
n
u**
Reet Mängel- Juuse

Kakssada aastat magusat ajalugu

Sel sügisel tähistab oma kahe sajandat aastapäeva kommivabrik Kalev. Kas teate aga, kes on meie maa kõige magusama mälua inimene? Kindlamast kindel, et see on **Otto Kubo** – mees, kes on aastakümneid meie kommiajalugu uurinud. Kalevi juubeliks pani Otto Kubo kokku soliidse raamatu Maarjamaa magusa ajaloost. Siin on mõned nopped sellest teosest.

■ **Esimesed, kes** keskaegses Revalis muuhulgas ka maiustusi valmistasid, olid säilinud arhiivimaterjalide põhjal pagarid ja apteekrid. 1248. a kehtestas Taani kuningas Erik IV Adraraha Revalis Lübecki õiguse, mis sisaldas ka üht-teist pagarmeistrite kohta. XVII sajandil hakkas juurduma uus ametinimetus "suhkrupagar", mis nõudis leiva- ja saiaküpsetamise kõrval ka maiustuste valmistamise oskust. XIX sajandi alguseks oli nii ametlikes dokumentides kui ka rahvasuus suhkrupagarite tähenduses käibele läinud uus sõna "kondiitrid".

■ **Kalevi kaudseks** eelkäijaks võib pidada suhkrupagar Lorenz Kawiezelit. Vastavalt 11. augustil 1806 sõlmitud originaalmüügilepingule olid tal kõik õigused majale ja krundile, mis asus praeguse kohviku Maiasmokk alal. 1864 asus selles majas tööle kondiiter Georg Stude, kelle firma omandas eriti hea maine martsipani-kunsttoodete osas – nendega varustati näiteks Vene tsaari peret ning õukonda. See Kalevi vanim juur liitus kompleksiga jaanuaris 1941, mil see natsionaliseeritud ettevõtte ühendati kompvekittehasega Karamell.

■ **20. sajandil** oli Kalevil lisaks G. Stude šokolaaditööstusele rohkesti eelkäijaid: aktsiaseltsid KAWÉ, Ginovker & Co, A. Brandman & Co, Riola, Eelis, Endla, Progress jt. Kuulsaim neist oli KAWÉ, kus hooajal töötati kolmes vahetuses: ühe vahetuse toodang läks Eestisse, ülejäänud välismaale. 1936 oli KAWÉ saaduste hinnakirjas üle 330 erineva toote, neist 50 sorti šokolaaditahvleid ("Wellers pähkliga", "Vanilli", "Piima", "Viisikud", "Mõru", "Mokka" jm.) ning 12 sorti vigur- ja valikšokolaadi (kuubikud, koonused, šokolaadist õunad, topka likööri ning konjakiga jt), 23 sorti lahtisi šokolaadikompvekke... Eriti suur oli karamellikompvekkide valik – kottpakendis 63 sorti, 50 sorti monpansjeesid ja peale selle palju sorte dropse ning dražeesid.

■ **Teise maailmasõja** algpäevil tootis KAWÉ küpsiseid Punaarmeele, hiljem marmelaadi ja vähesel määral šokolaadi ning šokolaadikompvekke Saksa sõjaväele. „Karamellis“ valmistati ainult rabarberimarmelaadi, mida anti rahvale toidukaartide alusel suhkrul asemel.

■ **Nõukogude võimu** ajal muudeti 1948 ideoloogilistel põhjustel KAWÉ nimi, mis oli ju moodustatud endiste omanike, kapitalistide Karl ja Kolla Wellneri initsiaalidest. Esitatud nimevariantidest jäid sõelale Kalev ja Punane Kompu. Uueks nimeks sai üle noatera – ühe enammähälega – kondiitritvabrik Kalev. 1950. aastal muutus aga kommivabrik Uueks Kaleviks.

■ **1968. aasta** läks Kalevi ajalukku huvitava sündmusega – valmistati Nõukogude Liidu esimene närimiskumm „Tiri-aga-tõmba“. Kahjuks jäi rөөm sellest üürikeseks, sest Kompartei liidrid leidsid, et „näsutamine“ olevat inetu läänelik komme. Ja närimiskumm jäeti tootmisest välja. Selle tootmist alustati uuesti 1976. aastal. Tõuke selleks andsid ... kosmonaudid, kelles Kalevi direktor Maurer suutis äratada huvi ärakeelatud närimiskummi vastu. Tulemuseks oli see, et Kalev hakkas valmistama spetsiaalset, kõrgendatud mentooli- ja piparmündi oli sisaldusega närimiskummitoodeid (ikka veel iiriseliinil). See läks kosmoselendudele suuoone saneerimisvahendina, sest kaaluta olekus ei saadud hambapastat ega –pulbrit kasutada. 1979. aastal aga saadi Lääne-Saksamaalt seoses Moskva olümpiamängudeks ettevalmistamisega liistakukujulise närimiskummi tootmise automaatiin ja pakkeautomaadid. Kalevi praeguse toodanguga on lugejad teadagi vägagi kursis ja kes veel pole Maiasmoka majas asuvas Kalevi martsipanimuseumis käinud, neil soovitame seda kindlasti teha!

Kuidas üks joonlaud sirgeks sai

Ühe põhikooli neljanda klassi aknapoolse rea esimese pingi lauasahtlis elas omapärane seltskond. Igasuguste vajalike ja mittevajalike asjade keskel olid end mõnusalt sisse seadnud pliiaatsid, kustukumm, teritaja, käärid, pintsliid ja üks väga kõver kapsaussi kujuline joonlaud. Kuna sahtlis ei valitsenud just kõige eeskujulikum kord, olid neil enamasti päris põnevad päevad. Nad mängisid omavahel, aga ka sahtli omanikuga peitust. Poiss aeg-ajalt suisa uskus, et koolitarbed elavad oma elu ja ajavad temaga kiusu. Küll olid käärid kadunud, pliiaatsinad katki, teritaja umbes ja kustukumm üldse salapärasel kombel õhku haihtunud. Natuke oli poisil õiguski: nii kui sahtlikaas kinni langes, algas seal salajane möll.

Ühel päeval mängisid sahtlielanikud trips-traps-trulli, teisel tätsu. Vahel tuli ka tülisid ette. Kõige paremini said omavahel läbi harilik pliiaats, kustukumm ja väga kõver kapsaussi taoline joonlaud. Ülejäänud sahtlirahvas pidas ennast teistest natuke paremaks. Värvpliiaatsid oskasid erinevaid värve teha ja uhkustasid sellega hariliku ees, käärid tikkusid vahel teravalt nähvama, pintsliid elasid boheemlastena üldse omaette ja teritaja oli igavene kaebupunn. Kuna poiss sai õpetaja ja ema käest segamini sahtli pärast ühtelugu pahandada, otsustas ta ühel heal päeval suurema koristustöö ette võtta. Oi, kui vaearikas ja paha töö see oli! Missugune tohutu hulk ülearuseid asju sahtlis vajalike seas leidis! Kui suur töö lõpuks tehtud sai, oli poiss ise väga üllatunud. Lisaks sellele, et sahtlit nüüd ilus vaadata oli, leidis seal tegelikult palju ruumi, asjad ei olnud üldsegi kuhugi kadunud ega ajanud temaga kiusu. (Noh, vähemalt mitte alati.) Aga vaesed sahtlirahval algas nüüd lõpmata igav elu. Peitu pugeda polnud kuhugi, ronida ka kusagil mitte. Tülid tulid tihedamini kui kunagi varem ning kiusati üksteist ühtelugu.

Ühel ilusal kuldse sügisesel öhtupoolikul oli igavlemine mängu- ja seiklushimulisele sahtlipundile eriti talumatuks muutunud. Kui klass päris vaikseks jäi, otsustasid harilik KOH-I-NOOR HB, kustukumm FACTIS ja nimetu väga kõver kapsaussi kujuline joonlaud veidi ringi vaadata. Hulk tigidat lükkamist, punnimist, pusimist – ja saadigi sahtlikaas lahti. Kolmik kutsus teisi uudistamisretkele kaasa. Värvpliiaatsid kartsid end ära määrada,

käärid tegid parasjagu uinakut, pintsliid pidasid omavahel kunstifestivali ja teritaja ütles, et tema kaebab kõik poisile ära. Ühiste pingutustega toppisid kolm semu kaebupunni pinalisse kinni ja pagesid. Klassis oli täitsa lahe ringi vaadata, aga väljas tundus veelgi põnevam. Ning märgates lahti ununenud akent, hüüdsid nad nagu ühest suust: “Lähme nende ägedate suurte puude otsa ronima!”

Need ägedad puud kasvasid Kalmetu Põhikooli lähedal pargis, autotee kohal ja ümberringi mujalgi. Kõigepealt kõõluti koolipargis, joosti ja hüpati kaugust. See tundus varsti KOH-I-NOOR HB-le igav. Kustukumm FACTIS arvas, et autotee kohal puude otsas on poole änksum ja nimetu väga kõver kapsaussi kujuline joonlaud lisan, et seal on palju rohkem actionit. Nad ootasid, kui direktori auto kooli eest ära sõitis ja koristajatädid koju läksid ning hiilisid siis oma superplaanu ellu viima. Tükk higistamist, ähkimist, enda kriipimist – ja juba nad kihutasid, hüplesid, karglesid ning huilgasid autotee kohal puude otsas. Lõpuks läks punt väga möllu ja väge täis ega vaadanud enam üldse ette. Harilik KOH-I-NOOR HB-l pikad jalad – tema sai igalt poolt üle, kustukumm FACTIS pörkles kõikjalt, aga nimetu väga kõver kapsaussi kujuline joonlaud oli natuke kohmakas ning paksuke – ja juhtuski õnnetus. Üks kuivanud oks murdis ta all ja joonlaud kukkus patsti teele maha. Tartu poole suunduv rekka sõitis vaesesekesest üle. Sellest õnnetusest saadik ongi nimetu joonlaud täiesti sirge (kusjuures kehalt väga sale).

Pealegi pole ta nüüd enam üldse nimetu.

Sõbrad arvasid, et kui nende kohmakas ning paksuke semu tegi nii ohtliku ja vägeva seikluse läbi, peab ta ka vastava nime saama. Hilisemal sahtlis toimunud pidulikust vastuvõtust sai endine väga kõver kapsaussi kujuline joonlaud uue nime Äärmiselt Sirge Joonlaud ehk Vägev Vend Joss.

Sirgete joonte poolest kuulsana meeldib ta nüüd poisile väga. Selline lugu juhtus siis ühe põhikooli 4. klassi aknapoolse rea esimese pingi lauasahtli omapärase seltskonnaga. Omavahel öeldes plaanivad kustukumm FACTIS, harilik KOH-I-NOOR HB ja joonlaud Vägev Vend Joss vist juba uut pahategu.

Kristiina Aderov Tütili

Arturi elu läheb aina põnevamaks!

Luc Bessoni "Artur ja keelatud linn" röömustab kindlasti neid, kes on juba lugenud sama autori eelmist raamatut, millest oli meil juttu suvel. Peab ütleva, et filmimehest autor oskab põnevust üles kruvida: nimelt lähevad tibatillukeseks muutunud Arturi seiklused aina põnevamaks: kaasa löövad printsess Selenia ja hirmus Maltazar, kes on pooleldi minimoi, pooleldi putukas...

...

Sõdalased võtavad Selenia jõhkralt kinni ning muudavad ta täiesti liikumatuks. Nende raudsete käte ja kivikõvade musklite vahelt on täiesti võimatu põgeneda.

Printsess on alistatud, relvitu, alandatud.

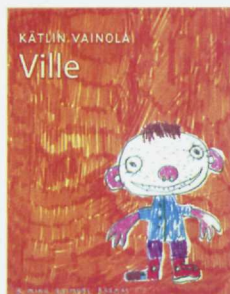
Maltazar võtab vankri küljest mõõga, laseb sõstral teise kätte plartsatada ja pöördub Selenia poole. Ta vaatab teda hetke, nagu pakuks selle neiu meeleheide talle naudingut,

"Ära kahetse midagi, Selenia," ütleb ta rahustaval häälel. "Isegi kui sa oleksid minuga abiellunud... oleks ma su rahva ikkagi hävitanud."

Kuidas lugu edasi läheb, sellest lugege juba kirjastuse Pegasus väljal antud raamatust, mille on tõlkinud Mari Volens.

Väike vapper Ville

Kirjastus Tänapäev jätkab lasteraamatuvõistluse võidutööde trükkimist. Kätlin Vainola "Ville" pälvis sel võistlusel kolmanda koha. Jutustus on tõepoolest lahe lugemine nii väikestele kui ka suurematele lastele. Ville käib küll lasteaias, kuid tema elujuhtumised pole igavad ka koolilastele! Raamatu on illustreerinud **Kaspar Jancis** – ja veel vasaku käega! Tasub üle vaadata, kuidas see tal õnnestus.

...

Karussell oli mitu ringi teinud, kui järsku käis kõva krigin ja kõik luigid jäid järsu kolksatusega seisma. Ville oma mustas luiges jäi veel kõige kõrgemale.

Esialgul mõttes Ville, et nii peabki olema.. Aga kui ta alla vaatas ja nägi, kuidas kõik lapsevanemad juhtimispuhli poole tormavad, sai Ville aru, et midagi on valesti. Peagi hakkas altpoolt ühest valgest luigest vaikset nuttu kostuma.

Ville vaatas alla ja tal läks järsku südame alt külmaks. Ta oli maast kohutavalt kaugelt. Ema paistis väga väike.

"Ema!" hõikas Ville hästi kõvasti. "Miks me siin üleval oleme?"

Kas ja kuidas Ville karussellilt pääses, seda loe juba raamatust!
© Kätlin Vainola

Õnnetute lugude sari jõudis õnnelikult (läbi häda ja viletsuse) viienda raamatuni

Lemony Snicketi "KARM KOOL" viib Baudelaire'i orvud – leiutaja Violeti, raamatuneelaja Klausit ja beebi Sunny – Prufrocki Põhikooli, internaatkooli, mille moto "Memento mori" ("Pea meeles, et sa sured") ei tööta õpimulistele lastele kuigi helget tulevikku. Selles veenduvad lapsed peagi, kui nad end oma uues kodus, krabidest kubisevas Orvuonnis, sisse seavad, direktor Nero-ga, ekstsentrilise "geeniusega", kohtuvad ning kooli kummalist ja karmi korda lähemalt tundma õpivad. Ainsaks valguskiireks selles sünges paigas on laste uued sõbrad – Quagmire'i kolmikud. Kui kooli ilmub treener Tenghiseks maskeerunud krahv Olaf, kelle turbani all on küpseks saanud salakaval plaan Baudelaire'i de varandus välja petta, otsustavad kolmikud oma uutele sõpradele appi tõtata. See on viies raamat menukas sarjas "SARI ÕNNETUID LUGUSID", mis püsib järjekindlalt *New York Times* bestsellerite nimekirjas. Kolmeteistkümnest raamatust koosnevas sarjas on seni eesti keeles ilmunud "Ahastav algus", "Roomajate ruum", "Avar aken" ja "Vilets veski".

Lisainfot leiab kirjastuse kodulehelt www.draakonkuu.com.

Loodust avastama!

Kirjastus TEA andis välja ühe õige põneva kingituse, mis peaks eriti suurt rõõmu pakkuma mudilastele: karbis "Minu esimesed avastused" peitub tervelt 4 vahvat raamatut, mille juurde kuulub veel CD, mille abil saab tutvust teha nii lindude, puude, lepatriinu kui ka konnaga. Raamatukesed on värvikad ja tänu vedrukõitele saab neid mõnusasti lehitseda ka õige väikeste näppudega. Linnalapsele, kes võib-olla pole konna kargamist ja lepatriinu lendamist oma silmaga näinudki, on selline raamatukarp tõeliseks varalaekaks!

MINU ESIMESED AVASTUSED
LOODUSES

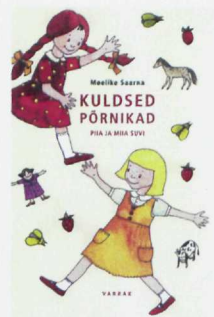
Kukk õpetab numbreid

Koolieelikelele on mõeldud ka TEA "Kukeaabitsa numbrivihik", milles on hästi palju pilte, mida on mõnus oma suva järgi värvida. Kuid vihikuga saab teha ka tõsisid tööd: selle abil õpitakse numbreid kirjutama, liitma-lahutama ja koguni kella-gi tundma. Kui sul on väike õde või vend, siis saad temaga kooligi mängida!

Piia ja Miia suvesekeldused

Meelike Saarna raamat "Kuldseid põrnikad" pajatab kahe tüdruku – Piia ja Miia – suvistest juhtumistest. Piia ja Miia on õed, kellel on vanemaga vedanud: nende memm elab maal ja tal on lehm, lammast, kanad, kassid ning lisaks koduloomadele veel igasuguseid põnevaid paiku maja ümber. Raamatut on kindlasti eriti huvitav lugeda neil, kes ka maa-vanaema juures suvepuhkust veetsid – kuldpõrnikaraamatu juhtumised leidsid nimelt aset kolmkümmend aastat tagasi. Raamatu illustreeris Anu Kalm ja kirjastas Varrak.

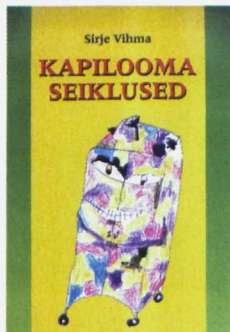
Piia ja Miia polnud ei suured ega väikesed, vaid täiesti paraja vanusega tüdrukud. Miia oli just saanud esimese klassi lõputunnistuse ja Piia kolmanda klassi oma, kusjuures Piia sai lisaks kiituskirja väga hea õppeedukuse, ühiskondliku töö ja eeskujuliku käitumise eest 1971/72. õ/a – nii oli kirjas suurel valgel kaheks volditud paberil, mille pärast Miia õele väga kade oli. Miial oli ainult matemaatika "neli", aga kiituskirja ta ikkagi ei saanud.

Piia oli kahe paksu punakaspruuni poolde selga ulatuva patsiga, ümarate põskedega ning üldse mitte sugugi kleenuke. Ta vaatas maailma natuke altkulmu pilguga. Miia oli valgete lühikeseks lõigatud juustega, veidi taeva poole hoidva uudishimuliku ninaga, mille ümber oli puistatud veidike vallatuid tedretäppe. Miia oli peenike nagu piitsavars.

© Meelike Saarna

Kuidas Miia ja Piia suvevaheaeg

kulges, sellest lugege juba raamatust!

Kapiloom klassis

Sirje Vihma raamatus "Kapilooma seiklused" tegutseb üks isevärki loomake: kehalt on ta küll üsna pisike, sest enne kapiloomaks hakkamist oli ta väike vapilõvi, kuid samas on ta asjalik ja tark ning õpetab lapsi ja aitab õpetajatki. Lood, mille Sirje Vihma õpetajana kirja pani, on osaliselt tõestisündinud – nimelt

Klooga koolis, ja lapsed, kes raamatule pildid joonistasid, saatsid omal ajal kaastöid ka meie ajakirjale.

Kapilooma-raamatu eeskujul võiksid teisedki õpilased-õpetajad oma klassi rajada postkasti, mille kaudu saaks oma klassiloomaga kirjavahetust pidada. Ah et kas selliseid loomi ka päriselt olemas on? Tehke silmad lahti ja uurige järele!

"Kapilooma seikluste" esitus toimub 9. septembril kell 13.00 Tallinnas Viru keskses asuvas Rahva Raamatu kaupluses.

Kuninganna Anni teguderikas elu

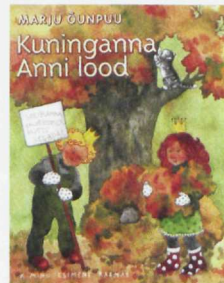
Kes ütles, et Eestis pole kuningaid-kuningannasid? Marju Õunpuu raamatus "Kuninganna Anni lood" tegutseb väike arukas kuninganna Ann, kellel on olemas kõik, mida üks kuninganna vajab: kuningriik, ministrid, alamad ja isegi austaja – prints Eduard. Tegu on väga energilise kaasaegse kuningannaga, kes oskab jalgrattaga sõita ja seljakottigi pakkida.

"Kuninganna Anni lood" sai Tänapäeva lasteraamatuvõistlusel II preemia ning sisaldab toredaid lugusid, mis on parasjagu nii pikad, et neid võib väikeõele või –vennale õhtujutuks lugeda. Raamatus on ilusad värvikad pildid, mille joonistas Kadri Ilves.

...

Nii teatas Ann oma ministritele: "Te elate kuninganna Anni kuningriigis. Mina mõtlesin selle kuningriigi ja tema alamad välja. Kui te tahate minu asemel valitseda, mõelge endale ise oma riik välja. Kui te ei ole sellega nõus, võin ma teid ja kõik teie sugulased ära kustutada. Pruugib mul vaid korraks haigutada ja kõik te olete minu mälest kustunud. Tohopsky ja Uhupsky ja Pipstück ja kõik. Lossi ka enam ei oleks ega lossiparki. Ainult mina ja Eduard, sest meie oleme päriselt olemas."

© Marju Õunpuu

Heal pokul mitu plaati!

Paljudel meie sõpradel ja sugulasel on juba olemas Edgar Valteri "Pokuraamatu" plaat, millel pokujutte loeb Lauri Saatpalu. Selle CD valmistamise jõudis onu Ets ka ise ära oodata. Nüüdseks on aga ilmunud teinegi variant samadest lugudest – sedakorda koosneb kuulderaamat kahest plaadist, kuna lisaks tekstidele võime kuulda ka loodushäält ja müdki pokude juurde kuuluvaid helisid. Jutte loeb näitleja Peeter Tooma, loodushelide kogu pärineb Fred Jüssilt ja kõigi muude helidega tegeleb muusik Tõnu Raadik. Kuulderaamat kannab pealkirja "Pokuvägi" ja seda saab poe-didest osta koos "Pokulugudega". Kellel aga raamat juba kodus olemas, kuid kuulderaamatut tahaks siiski, neil soovitame pöörduda kirjastuse Elmatar poole.

Elmatari kodulehekülj: <http://www.elmatar.ee/elmatar/>

Eesti noortetsirkus pälvis Londonis tähelepanu

Juulikuus osales **tsirkusestudio Folie** Londoni rahvusvahelisel tsirkusefestivalil, millest võttis osa 8 Euroopa riigi tsirkuseartisteid. Folie'etendus "Pärlihalajas" ja selles osalenud noored õhuakrobaadid pälvisid palju kiidusõnu ja imetleti ka truppi üldist füüsilist ettevalmistust. Londoni festivalil mängiti "Pärlihalajat" viimast korda, Folie' uus etendus "Terminaal" jõuab publiku ette 2007. aastal.

Ajavaimuga Tallinna! keskaegsesse

Pärimusteater Loomine kutsub kõiki huvilisi hämarduvatel septembriõhtudel keskaegsete linnalugude maailma. **Mart Laari – Lauri Vahtre** lavatükis "Vana Tooma pilgu all" ei istu publik paigal, käed rüpes, vaid rändab Ajavaimu juhtimisel Tallinna vanalinnas ringi – käiakse keskaegsetes majades, sisehoovides ja muudes põnevates paikades. Vaataja silme ees elustuvad legendid ning kes teab, võib-olla tuleb tegemist ka mõne kummitusega – neid ju vanalinnas jagub, vaja ainult silmad lahti teha!

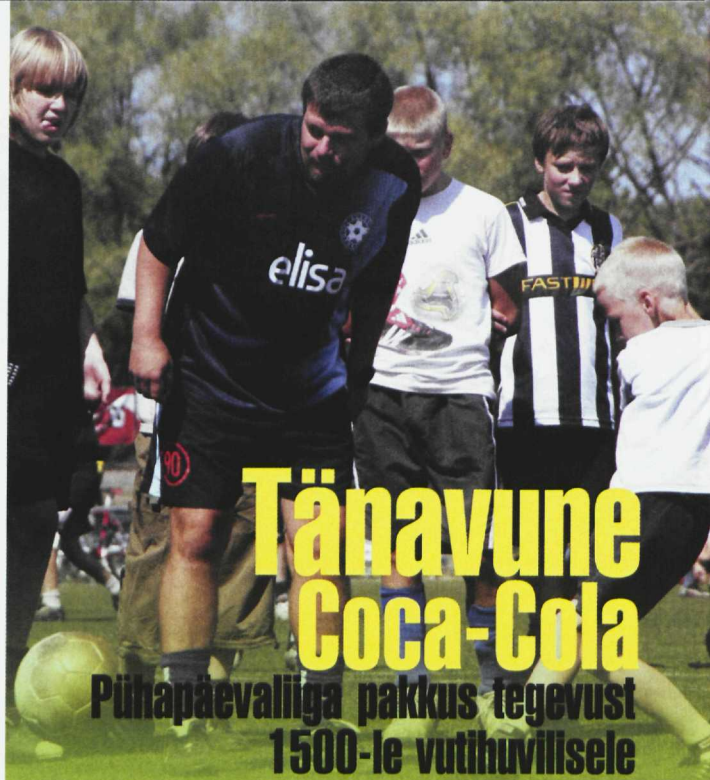
Linnalood lavastas **Andrus Vaarik**, kunstnikutöö tegi Killu Mägi, mängivad Sten Zupping, Ivi Lepik, Hans Kaldoja, Ivi Eensalu, Erika Kaljusaar jpt.

Etendust mängitakse 2, 3, 16, 17, 22, 23. ja 24. septembril kell 20.00, algus Komandandi aias (Neitsitorni ees).

NB! Publikul palume riietuda vastavalt ilmale, osa etendusest mängitakse õues. Etendusele müüakse väga piiratud arv pileteid.

Pileteid saab Piletimaailma ja Piletilevi müügipunktides üle Eesti.

Vaata ka: www.loomine.ee

Tänavune Coca-Cola Pühapäevaliiga pakkus tegevust 1500-le vutihuvilisele

6. augustil lõppes Lilleküla treeningkompleksis 7-15 aastastele noortele mõeldud jalgpalliturniir Coca-Cola Pühapäevaliiga. Viimasel etapil käis kohal üle 400 mängija, kes said lisaks jalgpallimängudele osa võtta ka endise profijalgpalluri **Marko Kristali** korraldatud võistlusest. Kuue pühapäeva jooksul osales turniiril lisaks Tallinna ja Paide noortele jalgpallihuvilised Lääne-Virumaalt, Keilast, Vasalemmast, Haapsalust ja Koselt. Eesti koondise abitreener Marko Kristal oli mängudel juba kolmandat korda ning korraldas noortele täpsuslöömisvõistluse. Üritustesarja patroon on teist aastat järjest Eesti edukaim jalgpallur **Mart Poom**, kes tegi turniiri esimeses mängus ka traditsioonilise avalöögi. Turniiri tulemused ja fotod võistluspäevadest on üleval ürituse koduleheküljel www.coca-cola.ee/jalgpall.

"Vennad Karusüdamed" võitis kahel festivalil kolm auhinda

Riho Unti nukufilm „Vennad Karusüdamed“ osales suvel Trencianske Teplice filmifestivalil Slovakkias ja võitis kaks preemiat: Riho Unti pälvis filmi eest parima animafilmide režissööri auhinna ja FICC žürii eripreemia.

Sama film võitis kevadel ka mainekal 10. Souli rahvusvahelisel animafilmide festivalil lühifilmide kategoorias publiku auhinna. 2005. a. sügisel esilinastunud nukufilm „Vennad Karusüdamed“ on osalenud 25 festivali võistlusprogrammis ja võitnud 5 rahvusvahelist auhinda.

Anna Sahlene on palju fänne!

Tere! Mul on teile üks palve - palun pange ajakirja Sahlene poster!
Väga paljud tahaksid seda ju! Saadan teile ka faktid, mida olen
tema kohta kogunud. Päikest kõigile Sahlene fännidele! Inger

Täisnimi: Anna Cecilia Sahlén

Artislinimi: Anna Sahlene (kuni 2005. aastani Sahlene)

Sündinud: 11. mail 1976 (Tähtkuult Sönn)

Peres: Ema, isa, kasuisa, kihlatu ning 6 nooremat õde ja venda.

Vanemad: Eva (kirikumuusik), Lars-Gunnar (klaveriõpetaja)

Silmade värv: pruun

Juuste loomulik värv: tumepruun

Haridustee: 16-18aastasena gümnaasium, 1 aasta muusikakoolis,

1 semester ülikoolis, aineks Vana-Rooma ja Vana-Kreeka ajalugu

Õppinud: laulu, klaverit, tšellot, oboed ja kitarr

Näidelnud: lapsena Anna osas teleseriaalis "Bullerby lapsed"

Lemmikvärv: beež

Lemmiklill: valge lillia

Lemmikriik: Itaalia

Lemmikaeg: suvi

Lemmikmuusika: The Beatles, Joni Mitchell, D-Angelo, Sheryl Crow, Shelby Lynn, varane Elton John ja Destiny's Child

Lemmikkirjanik: lapsena Astrid Lindgren, praegu Torgny Lindgren ("Mao tee kalju peal")

Lemmiknäitleja: Robert De Niro

Lemmikfilm: "The Godfather 2", "Bitter Moon"

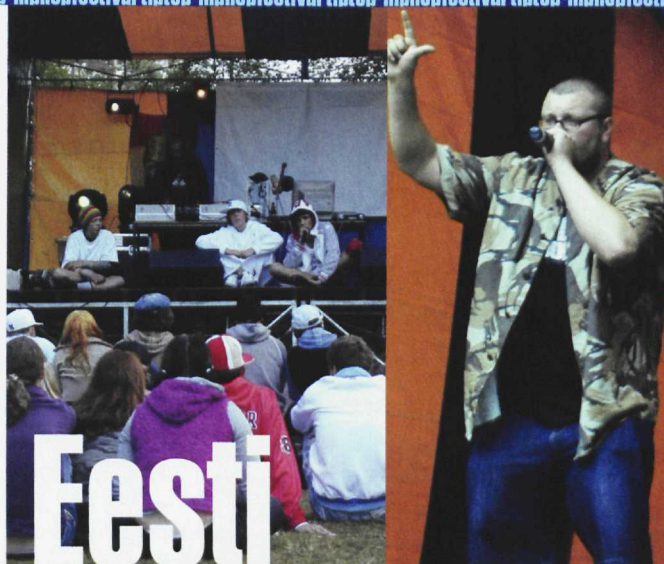
Lemmiklõhn: Itaalia toidu lõhn

Meeldib: käia kinos, lugeda ja reisida

Parim oskus: lähedastest hoolida

Suurim nõrkus: kalduvus võtta öeldut liialt südamesse

tiptop-hiphopfestival tiptop-hiphopfestival tiptop-hiphopfestival tiptop-hiphopfestival

Eesti esimene tiptop-hiphopfestival

4. - 6. augustini toimus Elvas esimene Eesti hiphopfestival. Lavale jõudsid kolme põneva päeva jooksul pea kõik kodumaised räppartistid ja -grupid eesotsas Toe Tag'i, Chalice'i, Stupid F-i ja Noizmakaz'ga, lisaks sekka ka paar välisesinejat.

Üles astusid ja oma oskusi näitasid veel graffiti kirjutajad, breikarid ning dj-d ja toimus mitmeid õpikodasid noortele hiphopkultuuri sõpradele. Festivali raames toimus ka MC battle, mille võitis Krick ja oma oskusi demonstreerisid skaterid. Kolme päeva jooksul külastas üritust ligi 2000 inimest, kohapeal oli püsti telklaager ja korraldaja DJ Mölsi sõnul oli

kogu
õhkkond
väga
sõbralik
ning mõnus.

Kas teate, et

- Eesti eurolauluga "Runaway" (autorid Pearu Paulus, Ilmar Laisaar, Alar Kotkas ja Jana Hallas) saavutas Sahlene 2002. a. Eurovisioonil III koha, kuid see polnud tal esimene kord sellest võistlusest osa võtta: 1999 oli ta võistlusel Charlotte Nilsoni ja 2000 Claudete Pace taustalauljaks. 2002. aastal oli "Runaway" ka Rootsis üks popimatest hittidest.
- Sahlene artistinime oli kasutusel 2005. aasta alguseni. 16.veebruaril 2005 ilmunud albumi "Photograph" kaanel on juba laulja nimeks Anna Sahlene.
- Taliolümpiamängude suursündmuseks rootslaste jaoks oli meeste jäähokis saavutatud kuldmedal ja võitjaid tervitatakse kutsuti Stockholmi laulma ka Anna Sahlene.
- Filmistuudio 20th Century Fox tellis Sahlenelt lõpuloo multfilmile "Robotid", mida saab kuulda filmi Skandinaavia ja Baltikumi versioonis.
- 31. mail 2006 sündis Anna Sahlene ja tema kihlatu Jimmy Wahlsteeni pisitütar Lily.
- Kodulehekül: www.sahlene.com

Birgitta esimene raamat

Kas tunnete kirjanikku nimega Birgitta Ots? Jaatavalt saavad vastata vist õige vähesed – mõned Birgitta sõbrad ja sugulased. Kuid loodetavasti võtavad paljud lugejad peatselt kätte raamatu "Seitse plikat", mis on Birgitta esimene kaante vahele jõudnud jutustus. Birgitta ehk Bix on 12aastane Tallinna koolitüdruk ning ka tema tegelaskujud on umbes niisama vanad ja neil on päris-elus prototüübid olemas.

Bix arvab, et raamat on mõeldud kõigile tüdrukutele ja peaaegu et keelatud poistele. Aga võib-olla leiab nii mõnigi poiss seda lugedes võtme tüdrukute salapärasena tunduvasse hingeellu? Raamatu "Seitse plikat" avaldab Ajakirjade Kirjastus.

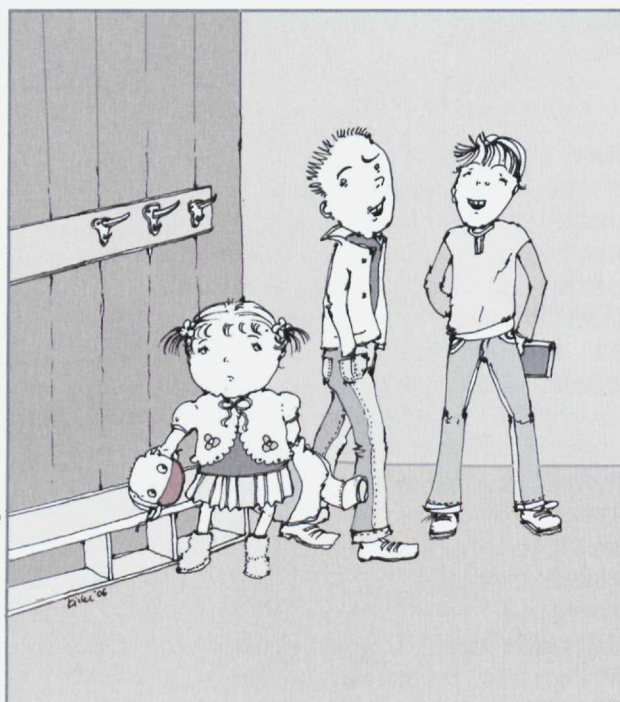
Birgitta Ots

Teine plika

(Katkend jututusest)

Jälle jõudis Miisukene garderoobi. Ta asetas koolikoti, mille raskuse all ta lausa tuikus, pingile. Jälle saatsid Miisukest mitmete teiste pilgud, mis jõllitasid teda kuidagi imelikult. Tegelikult oli Miisukene teadlik oma olukorrast. Ja see olukord ei olnud kiita! Ta jäi jälle mõttesse. Ja kui ta läks peegli ette, hakkas tal endal ka tobe tunne. See naljakas pardiga müts, mida müüakse beebipoes, ja see imelik hiirtega jope, mida ta on nii, nii kaua saanud kanda ja ikka veel ei ole see talle väikseks jäänud, ja need kingad, mis ei ole üldse tema vanusele sobilikud. Mõnikord hüüti teda kääbuseks. Aga see ei olnud ju tõsi. Miisukene pigistas silmad kõvasti kinni ja kujutas ette, kuidas ta kasvab klassi kõige, kõige pikemaks tüdrukuks. See oli raske, tal oli veel viiskümmend kaks sentimeetrit kasvada vaja, sest praegu käis ta viiendas klassis ja oli sada kaksikümmend kolm sentimeetrit pikk ja kaalus kolmkümmend kilo. Ta oli viie kooliaastaga kõigest viis sentimeetrit suutnud kasvada, aga selle eest lausa kuus kilo juurde võtta. Äkki hakkas ta naerma, sest selles lühikeses kasvus oli ka palju head. Isa ja ema olid suured, vend ja õde kasvasid – kõik kodused jaksasid teda süles tassida. Ja kui rahvastepalli mängiti oli teda nii raske välja visata, et tavaliselt püsis ta kogu mängu sees.

Jälle läks üks kamp poisse temast mööda ja üks nendest karjus: "Hei, mölakas kääbik, titerietes tatt!" Miisukene karjus vastu: "Ettevaatust, hiiglane, vaata, et sa oma arbuusipead kuskile ära ei löö!"

Illustratsioon: Kirke Kangro

Poiss jäi vait ja läks kaastlastega oma teed. Nüüd vaatas Miisukene oma käekella ja nägi, et ta oli mõelnud üle kümne minuti ja tal oli juba kiire, et jõuda muusikatundi. Miisukene viskas jope kiiresti nagisse ja vahetas kingad sandaalide vastu. Oli aeg joosta klassi. Kui tüdruk nüüd koti selga pani, oleks ta karjuda tahtnud: see tundus eriti raske. Aga ta võttis jõu kokku, jooksis kõrgele korrusele ja jõudis paar minutit enne kella helinat klassi. Seal tervitas teda tema ainukene sõbranna. Sõbranna oli esimeses klassis tema pikkune, aga nüüd oli ta ennast venitanud pikkusereas eestpoolt viiendaks. Miisukene sosistas talle: „Kas sul on täna aega pärast kooli mänguväljakule tulla?“

„Ei! Ma lähen Hellega sporti tegema, nimelt rattaga sõitma...“ Ta jäi äkki vait ja rääkis siis edasi: „Mul on kahju, et sa oma õe rattani ei ulata ja et su vana ratas on läbi, aga sa ju mõistad, ma tahan ka Hellega koos olla.“

Miisukene noogutas mõistlikult.

Ta mõistis lausa väga hästi, et sõbrannal oli ju raske temasuguse kääbusega mängida. Tüdruk istus kurvalt oma kohale. Nüüd tarvitses tal ainult oodata imelise vahetunnikella helinat.

BIONICLE

PIRAKA

Kuus PIRAKAT siin kambas on –
kõik isemoodi põnevad:
neil helendavad hambad on
ja silmadki neil põlevad.
Neil kaasas relvad nagu vaja,
ning õel Zamori tulistaja.

Külasta ka internetiaadressi
www.BIONICLE.com

8900
REIDAK

8901
HAKANN

8902
VEZOK

8903
ZAKTAN

8904
AVAK

8905
TNOK

Kas otsid info BIONICLE kohta?

www.bionicle.com kooli vanaisa-vanaema juurde

Tähista õige vastus ristiga

Vastus saada 5. oktoobriks aadressil: Mea Laps, Narju 1, Tallinn 10146
Õigesti vastajate vahel loositakse välja BIONICLE PIRAKA komplektid!

Nimi: _____

Address: _____

LEGO

RAR E^B 2006,9
1378

Play-Doh

Sa juba kindlasti tead, et Play-Doh on superpehme, meeldiva lõhnaga voolimismass, mis ei jäta jälgi ega kleepu käte külge. Play-Doh on nii vahva, et sellega mängivad meelsasti isegi täiskasvanud.

Play-Doh'il on täitumas 50. sünnipäev- tule tähista seda koos meiega!

Täpsem informatsioon www.anel.ee

Anvol